Total No. of Questions : 6]	SEAT No. :
P-1787	[Total No. of Pages : 4

[6032]-501

T.Y. B.Com (Semester - V)

351 : BUSINESS REGULATORY FRAMEWORK - I (CBCS) (2019 Pattern)

Time : 2½ Instructio		rs] the candidates:		[Max. Marks : 70
1) 2)	Q.no	o. 1 and Q.no. 6 are compulsory. e any 3 questions from the remain	ning	question no. 2, 3, 4 & 5.
<i>Q1</i>) A)	Fill	in the blanks (Any 5):		[5]
	i)	The Indian contract Act cam India except Jammu & Kashi		to force on throughout
		(15 October 1872, 1 September	ber 1	1872, 1 October 1872)
	ii)	The minimum number of par should be	tner	s to start a partnership business
		(4, 3, 2)		
	iii)	Sale of Goods Act 1930 app	lies	to Goods.
		(immovable, movable, public	c)	
	iv)			
		(District court, High court, Arbitration)		
	v)			
(Consideration, Income, Compensation)			sation)	
	vi)	Foreign persons cannot be shareholders of any of the following organizations.		
		(LLP, Joint stock corporation	ı, pa	rtnership)
B)	Mat	ch the following.		[5]
		'A' Group		'B' Group
	i)	Adult person	a)	Present object
	ii)	LLP	b)	Completed 18 years of age
	iii)	Goods present at the time	c)	Limited liability
		of sale		
	iv)	Arbitration	d)	Active partner
	v)	Participation in management	e)	Arbitrator

Q2)	Explis?	lain the characteristics of a consideration by stating what is consider	ation [15]
Q3)	Expl firm	lain the difference between limited liability partnership and partnership.	rship [15]
Q4)	Exp	lain the conditions and warranties of sale of goods contract.	[15]
Q5)	Wha	at is an arbitrator? Explain the powers and duties of an arbitrator.	[15]
Q6)	Writ	te notes (Any 3):	[15]
	a)	Void contract	
	b)	Types of partners	
	c)	Agreement to sale	
	d)	Conciliation	

2020

Transfer of ownership

e)

P-1787

[6032]-501

T.Y. B.Com (Semester - V)

351: BUSINESS REGULATORY FRAMEWORK - I (CBCS) (2019 Pattern)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 21/2 तास] **[एकूण गुण : 70** सूचना :

- प्रश्न क्र. 1 आणि प्रश्न क्र. 6 सोडविणे अनिवार्य आहे. 1)
- 2) प्रश्न क्र. 2, 3, 4 आणि 5 मधील कोणतेही 3 प्रश्न सोडवावेत.
- रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही 5) प्रश्न 1) [5] अ) भारतीय करार कायदा जम्मू-काश्मिर वगळता ...... मध्ये संपूर्ण भारतात लागू i) करण्यात आला. (15 ऑक्टोबर 1872, 1 सप्टेंबर 1872, 1 ऑक्टोबर 1872)भागीदारी व्यवसाय सुरु करण्यासाठी भागीदारांची किमान संख्या ...... इतकी ii) असावी. (4, 3, 2)मालवि की कायदा 1930 ..... वस्तूंना लागू होतो. iii) (अचल, चल, सार्वजनिक) विवाद सोडवण्याच्या ...... पद्धतीला घरगृती न्यायालय असे संबोधले जाते. iv)
  - (जिल्हा न्यायालय, उच्च न्यायालय, मध्यस्थी)
  - करारभंगामुळे एका व्यक्तीकडून दसऱ्या व्यक्तीला मिळणारा मोबदला म्हणजे ...... V) होय.

(प्रतिफल, उत्पन्न, नुकसान भरपाई)

- विदेशी व्यक्ती खालीलपैकी ..... संस्थेचे भागधारक होऊ शकत नाहीत. (LLP, संयुक्त भांडवली प्रमंडळ, भागीदारी)
- योग्य जोडया लावा. ਕ)

'ब' गट

सज्ञान व्यक्ती i)

'अ' गट

वर्तमान वस्तू अ)

ii) एलएलपी

- वयाची 18 वर्षे पूर्ण ਕ)
- विक्रीच्या वेळी वस्तू अस्तित्वात iii)
- मर्यादित जबाबदारी क)

iv) मध्यस्थी

- क्रियाशील भागीदार ड)
- व्यवस्थापनात सहभाग v)
- इ) लवाद निर्णय

3

[5]

प्रश्न 2)	प्रतिफल म्हणजे काय ते सांगून प्रतिफलाची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.	[15]
प्रश्न 3)	मर्यादित जबाबदारी भागीदारी आणि भागीदारी संस्था यातील फरक स्पष्ट करा.	[15]
प्रश्न 4)	मालविक्री कराराच्या प्रमुख आणि दुय्यम अटी स्पष्ट करा.	[15]
प्रश्न 5)	लवाद म्हणजे काय हे सांगून लवादाचे अधिकार आणि कर्तव्ये स्पष्ट करा.	[15]
प्रश्न 6)	टिपा लिहा. (कोणत्याही 3) अ) व्यर्थ करार ब) भागीदारांचे प्रकार क) मालविक्रीचा ठराव ड) समझोता इ) मालकी हक्काचे हस्तांतर	[15]
	३) नाराका हक्काव हस्तातर	

かかか

Total No	of Q	uestions	:	4]
----------	------	----------	---	----

P-	1	7	8	8
_	_	•	v	v

SEAT No.	:[	

[Total No. of Pages: 5

[6032]-502 T.Y. B.Com.

		352	2 : ADVANCED AC	CCO	UNTING - I		
		(20	19 Pattern) (CBCS	) (S	emester - V)		
Time : 21/2	2 Hou	rs]			[Max. Marks : 70		
Instructio	ns to i	the ca	indidates :				
1)	Q.1	is con	npulsory.				
2)	Solv	e any	e any 2 questions from remaining Q. No. 2, 3 and 4.				
Q1) a)	Fill	in the	e blanks (Any five out of 7	)	[5]		
	i)		is an important to cash flow for an organizat		ed to manage finances by tracking		
		a)	Fund Flow Statement	b)	Cash flow statement		
		c)	Balance Sheet	d)	Ratio Analysis		
ii) A is a financial statement that company's assets or liabilities at a specific po							
		a)	Profit & Loss Account	b)	Profit statement		
		c)	Cash flow statement	d)	Balance sheet		
	iii)	Bill	s Payable is shown on the	<del></del>	side of the Balance sheet.		
		a)	Liability	b)	Asset		
		c)	Profit	d)	Loss		
iv) Every Banking company should prepare a Balance sheet an and loss account as on each year.							
		a)	1st January	b)	31st March		
		c)	30 th June	d)	31st December		
	v)		asset becomes non- performe for a Bank.	rming	when it to generate		
		a)	ceases	b)	starts		
		c)	opens	d)	creates		

	vi)	Under the method of valuation of closing investment it is assumed that the investment purchased first are sold first.				
		a)	LIFO	b)	FIFO	
		c)	Simple Average	d)	Weighted Average	
	vii)	Inte	rest on investment is calc	ulate	d on the	
		a)	market value	b)	national value	
		c)	face value	d)	prominent value	
b)	True	e of F	False (Any five out of 7):		[5]	
,	i)	The		g Stai	ndard is to harmonise different	
	ii)	The	Profit and Loss is an Acc	ount	of Assets and Liabilities.	
	iii)		h receipts are recorded or ement.	n the	Receipts side in the Cash Flow	
	iv)	The	conversion of debt to equ	uity i	s a non – cash transaction.	
	v)	Acceptances, Endorsements and other obligations are a contingent liability of a Bank.				
	vi)	Profit and Loss accounts records purchases and sales.				
	vii)	Sha	re capital is a Liability.			
c)	Mat	ch th	e following:		[5]	
	i)	Unc	claimed Divided	a)	Bonus shares	
	ii)	Inve	estments	b)	Purchase/Sale price of Securities	
	iii)	Free	e of Cost shares	c)	Schedule no. 8	
	iv)	Infl	ow and Outflow of Cash	d)	Schedule no. 5	
	v)	Maı	ket price	e)	Cash Flow statements	
d)	Sho	rt No	tes (Any three out of five)	):	[15]	
	i)	Exp	lain the importance of AS	•		
	ii)	Exp	lain the need of Internal R	lecon	struction.	
	iii)	Exp	lain methods of Electroni	c Fur	nds Transfer.	
	iv)	Exp	lain FIFO method with an	exan	nple.	
	v)	Exp	lain AS-12.			

Q2) The following is the Balance Sheet of Bosco Ltd as on 31st March 2021.[20] Balance Sheet as on 31st March 2021

Liabilities	Amt.	Assets	Amt.
Issued and Subscribed Capital	4,00,000	Goodwill	60,000
4000 Equity Shares of 100		Buildings	1,50,000
each fully paid		Machinery	3,00,000
3000 7 % Preference Shares of	3,00,000	Patents	30,000
100 each fully paid		Stock	2,20,000
Profits Prior to Incorporation	10,000	Debtors	1,50,000
6 % Debentures	3,00,000	Cash	5,000
Sundry Creditors	2,00,000	Preliminary Expenses	25,000
		Profit and Loss	2,70,000
Total	12,10,000	Total	12,10,000

The following scheme of reconstruction was duly approved by the court

- a) 7 % Preference Share to be converted into 9 % Preference shares the amount being reduced by 30 %.
- b) Equity Shares to be reduced to fully paid shares of Rs. 50 each.
- c) Buildings to be appreciated by 20 %.
- d) Debentures be reduced by 20 %.
- e) All intangibles assets and liabilities amounts including patents to be written off. Utilise profits prior to incorporation if necessary.

Pass journal entries to record the above scheme of reconstruction in the books of Bosco Ltd. and a revised Balance Sheet as on 31st March 2021.

Q3) Following is the Trial Balance of Laji Bank as on 31st March 2021. Prepare Profit & Loss Account and Balance Sheet as on that date. [20]

Trial Balance as on 31st March 2021

Particulars:	Debit	Credit
Equity Share Capital of Rs.100 each Rs.50 paid up		4,00,000
Profit & Loss Account on 1st April 2020		1,60,000
Current Deposit Account		13,64,000
Fixed Deposit Account		15,60,000
Savings Bank Account		10,26,000
Directors Fees	18,000	
Audit Fees	4,000	
Furniture (Cost Rs. 4,00,000)	3,48,000	
Interest and Discount Received		8,40,000
Commission and Exchange		4,00,000
Reserve Fund		1,40,000
Printing and Stationery	16,000	
Rent and Taxes	34,000	
Salary	2,80,000	
Buildings (Cost Rs. 12,00,000)	9,00,000	
Law Charges	6,000	
Cash in Hand	64,000	
Cash with RBI	14,00,000	
Cash with other Bank	13,00,000	
Investment at Cost	4,80,000	
Loans, Cash Credits and Overdrafts	12,00,000	
Bills Discounted and Purchased	5,60,000	
Interest Paid	6,00,000	
Borrowings from Brahmalya Bank		8,00,000
Branch Adjustment Account		5,20,000
Total	72,10,000	72,10,000

Following additional Adjustments are available -

- a) The Bank has accepted on behalf of the customers bills worth Rs. 6,00,000 against the securities of Rs. 7,60,000 lodged with the bank.
- b) Rebate on Bills discounted Rs. 22,000
- c) Provide Depreciation on Buildings 10% and Furniture 5% on cost.
- d) Provide Rs. 6,000 for Bad and Doubtful Debts.
- e) Transfer 25% of profit to statutory reserve.

- Q4) M/s. Nilesh Investments Trust Ltd. submit the following details regarding one of their investments for the year 2021.[20]
  - a) Opening Balance at cost (01.01.21) Rs. 90,000, Face value Rs. 1,00,000.
  - b) Purchased investments worth Rs. 40,000 on 1st March 2021 cum-interest at 5% discount, Brokerage paid on it Rs. 400.
  - c) Sold investments worth Rs. 50,000 on 1st July 2021 cum-interest at 2% premium. Brokerage paid on it Rs. 500.
  - d) Sold investments worth Rs. 30,000 1st Oct. 2021 ex-interest at par. Brokerage paid on it Rs. 300.
  - e) Purchase investments worth Rs. 20,000 on 1st Dec. 2021 ex-interest at 2% discount. Brokerage paid on it Rs. 200.
  - f) Investment carries interest at 6% p.a. payable on every 31st March and 30th September. Prepare investment account as on 31/12/2021. Investments are to be valued at cost by First-in-first out method.

Total No. of Questions : 6]	SEAT No.:
P-1789	[Total No. of Pages : 4

[6032]-503 T.Y. B.Com. BUSINESS ECONOMICS

353A: Indian and Global Economic Development - I (2019 Pattern) (CBCS) (Semester - V)

		(20	19 Pattern) (CBCS	) (S	Semester - V)		
Time: 2 ¹ / Instruction 1) 2) 3)	ons to Que Solv	the cestion re any	candidates: No. 1 and 6 are compulsory of three questions from 2 to 5 to the right indicate full ma	•	[Max. Marks: 70		
Q1) A)	Fill	in t	he blanks (Any Five) :	[5]			
 i) According to the traditional view, a income of a country through an income of a country is 							
		a)	Economic Growth	b)	Economic Changes		
		c)	Economic Development	d)	Modernization		
	ii)	The	e concept of economic dev	velop	oment is related to		
		a)	Social Changes	b)	Quantitative Changes		
		c)	Qualitative Changes	d)	Political Changes		
	iii) At present Indian agriculture is provided the largest amount by				vided the largest amount of credit		
		a)	Lenders	b)	Government		
		c)	Institutional Source	d)	Private Banks		
	iv)	Ind	India's new industrial policy was announced in				
		a)	2007	b)	2001		
		c)	1991	d)	2009		
	v)		is a problem of pu	blic	sector enterprise.		
		a)	Urbanization	b)	Proprietary Rights		
		c)	Increasing Loss	d)	Increasing Export		
	vi)	In 1	_		sector in India's gross domestic		
	,		duct was the lowest.				
		a)	Agricultural Sector	b)	Service Sector		
		c)	Industrial Sector	d)	Government Sector		

	B)	Mat	tch the Pairs :			[5]				
	${f A}$				В					
		i)	Developing Country	a)	Low productivity					
		ii)	Developed Country	b)	Government Interference					
		iii)	Indian Agriculture	c)	India					
		iv)	Public Sector	d)	Indian Service Sector					
		v)	High Contribution in National Income of India	e)	America					
Q2)	Q2) What is mean by emerging economy? Explain in detail characteristics of Indian economy as an emerging economy. [15]									
<i>Q3</i>)	Q3) Define agricultural marketing. State problems of agricultural marketing and suggest measures to improve agricultural marketing in India. [15]									
<i>Q4</i>)	Q4) Explain role of Micro, Small and Medium Scale Enterprises in India. [15]									
Q5)	Q5) Define Service Sector. Explain role of service sector in India. [15]									
Q6)	Wr	ite Sl	nort notes on (Any Three) :			[15]				
	 a) Comparison of Indian Economy with world Economy with reference to Population. 									
	b)	Cau	ses of low productivity of India	an Ag	griculture.					
	c)	Prob	olems of Public sectors Enterpr	rises	in India.					
	d)	E-C	ommerce.							
	e)	Digi	ital Economy.							
	$\bigvee\bigvee\bigvee\bigvee$									

P-1789

[6032]-503

T.Y. B.Com.

BUSINESS ECONOMICS

353A : Indian and Global Economic Development - I (2019 Pattern) (CBCS) (Semester - V) (मराठी रूपांतर)

				(नराठा रजनातर	• /	
वेळ : 2½	तास]					[एकूण गुण : 70
सूचना :	1)	प्रश्न ।	पहिला	आणि सहावा सक्तीचे आहेत.		
	<i>2</i>)	प्रश्न :	क्रमांक	2 ते 5 पैकी कोणतेही तीन प्रश्न	सोडवा.	
	3)	उजर्वा	विडील	ा अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.		
प्रश्न 1)	अ)	रिकाम	या जाग	ाा भरा. (कोणत्याही पाच)		[5]
,	,	i)			स्न क्षमत	तेत वाढ होऊन देशाच्या एकूण राष्ट्रीय
		,		ात वाढ होणे म्हणजे		, , , , , , , , , , , , , , , , , , ,
			अ)	आर्थिक वृद्धी	ब)	आर्थिक बदल
			क)	आर्थिक विकास	ਫ)	आधुनिकीकरण
		ii)	आर्थि	क विकास ही संकल्पना	संबं	धित आहे.
			अ)	सामाजिक बदलाशी	ब)	संख्यात्मक बदलाशी
			क)	गुणात्मक बदलाशी	ਵ)	राजकीय बदलाशी
		iii)	सध्या	भारतीय शेतीला कड्	हून सर्वा	ति जास्त कर्ज पुरवठा केला जातो.
			अ)	सावकार	ब)	सरकार
			क)	संस्थात्मक घटक	ड)	खासगी बँका
		iv)	भारता	चे नवीन औद्योगिक धोरण	म	ध्ये जाहीर झाले.
			अ)	2007	ब)	2001
			क)	1991	ਵ)	2009
		v)	•••••	ही सार्वजनिक क्षेत्रातील	उपक्रम	ाची समस्या आहे.
			अ)	शहरीकरण	ब)	मालकी हक्क
			क)	वाढत जाणारा तोटा	ड)	वाढती निर्यात
		vi)	_		तर्गत उ	त्पादनातया क्षेत्राचा
			हिस्सा	सर्वात कमी होता.		
			अ)	शेती क्षेत्र	ब)	सेवा क्षेत्र
			क)	उद्योग क्षेत्र	ਭ)	सरकारी क्षेत्र

जोड्या लावा. [5] ब) अ ब विकसनशील देश i) अ) अल्प उत्पादकता विकसित देश सरकारी हस्तक्षेप ii) ਕ) iii) भारतीय शेती क) भारत iv) सार्वजनिक क्षेत्र भारतीय सेवा क्षेत्र ਤ) राष्ट्रीय उत्पन्नात अधिक हिस्सा अमेरिका इ) v) नवीन उद्यास येणारी अर्थव्यवस्था म्हणजे काय? नवीन उद्यास येणारी अर्थव्यवस्था म्हणून भारतीय प्रश्न 2) अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. [15] कृषी विपणनची व्याख्या द्या. भारतीय कृषी विपणन मधील दोष सांगून दोष दूर करण्यासाठी उपाय प्रश्न 3) [15] सुचवा. भारतातील सूक्ष्म, लघू आणि मध्यम आकाराच्या उद्योगांची भूमिका स्पष्ट करा. [15] प्रश्न 4) सेवा क्षेत्राची व्याख्या करा. भारतातील सेवा क्षेत्राची भूमिका स्पष्ट करा. प्रश्न 5) [15] टिपा लिहा. (कोणत्याही तीन) [15] प्रश्न 6) लोकसंख्येच्या संदर्भात भारतीय अर्थव्यवस्थेची जागतिक अर्थाव्यवस्थांशी तुलना अ) भारतीय शेतीच्या अल्प-उत्पादकतेची कारणे ब) भारतातील सार्वजनिक क्षेत्रातील उपक्रमाच्या समस्या क) ई-कॉमर्स ड) डिजिटल इकॉनॉमी इ)

Total No. of Q	[uestions : 6]
----------------	----------------

SEAT No.	:	
----------	---	--

[Total No. of Pages: 4

P-1790

[6032]-504 T.Y. B.Com. (Semester - V) ECONOMICS

353B : International Economics - I (2019 Pattern) (CBCS)

Time : 2½ Instructio		_	candidates:		[Max. Marks	: 70					
1) 2) 3)	Que Solv	uestion No. 1 and Question No. 6 are compulsory. olve any three questions from Question No. 2 to Question No. 5. igures to the right side indicate full marks.									
<i>Q1</i>) A)	Fill	Fill in the blanks (Any 5): [5]									
	i)	The new Trade Theory has been explained by									
		a)	Fidel Ezeala Harnison	b)	Raymond Vernon						
		c)	Devid Ricardo	d)	Adam Smith						
	ii)	Lec	ontief Paradox is an expe	rical	testing of theory.						
		a) Absolute cost advantage									
		b)	Hecksher Ohlin								
		c)	Comparative cost adva	ntage							
		d)	None of the above								
	iii)	Fre	e trade tends to								
		a)	Increase monopolies	b)	Restrict monopolies						
		c)	Has no Impact	d)	Can not determined						
	iv)		is not a form to tari	ff.							
		a)	Protective	b)	Revenue						
		c)	Consumption	d)	None of the above						
	v)		is called dumping								
		a)	Expensive goods selling for low price								
		b) Reducing tariffs									
		c)	Increasing tariffs								
		d)	Fixing Quota								

		vi)	explained the Gross Barter terms of Trade.						
			a)	Jacob Viner		b)	F. W. Tausing		
			c)	W. Singer		d)	Dormance		
	B)	Mate	ch th	e Pairs.				[5]	
			'A' (	Group			'B' Group		
		i)	Inte	r regional trade		a)	Heckscher - Ohlin		
		ii)	The	ory of factor End	owment	b)	David Ricardo		
		iii)	Inte	rnational Trade		c)	Jacob Viner		
		iv)	Con	nparative cost ad	vantages	d)	Trade between countries		
		v)	Sing	gle factoral terms	of trade	e)	Domestic Trade		
Q4)	 Q3) Explain the theory of absolute cost advantages as explained by Adam Smith. [15] Q4) Explain the arguments of favourable and against of free trade policy. [15] Q5) Explain the causes of unfavourable terms of trade of developing countries. [15] 								
Q6)	Writ	e Sho	ort n	otes (Any three) :				[15]	
	a)	Con	cept	of inter-regional	trade				
	b)	Leo	ntif p	paradox					
	c)	Con	cept	of dumping					
	d)	Imp	ortan	ce of terms of tra	.de				
	e)	Prot	ected	Trade Policy					
	888								

P-1790

[6032]-504

T.Y. B.Com. (Semester - V) ECONOMICS

353B : International Economics - I (2019 Pattern) (CBCS)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 21/2 तास]

[एकूण गुण : 70

सूचना :

- 1) प्रश्न क्र. 1 आणि प्रश्न क्र. 6 सोडविणे अनिवार्य आहे.
- 2) प्रश्न क्र. 2 ते प्रश्न क्र. 5 या पैकी कोणतेही तीन प्रश्न सोडवा.
- 3) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 4) संदर्भासाळी मुळे इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही पाच)

[5]

- i) निवन व्यापार सिद्धांत ..... यांनी स्पष्ट केला आहे.
  - अ) फिडेल इझेला हॅरिसन
- ब) रेमंड व्हर्नन
- क) डेव्हिड रिकार्डो
- ड) ॲडम स्मिथ
- ii) लिऑन्टीफ चा विरोधाभास ...... च्या सिद्धांताची प्रायोगिक चाचणी आहे.
  - अ) निरपेक्ष खर्च लाभ सिद्धांत
  - ब) हेकश्चर ओहलीन
  - क) तुलनात्मक खर्च सिद्धांत
  - ड) वरील पैकी एकही नाही
- iii) मुक्त व्यापाराचा परिणाम म्हणजे ....
  - अ) मक्तेदारी वाढते
- ब) मक्तेदारी कमी होते
- क) कोणताही परिणाम होत नाही
- ड) निश्चित केले जावू शकत नाही
- iv) ...... हा जकातीचा प्रकार नाही.
  - अ) संरक्षणात्मक
- ब) महसूली

क) उपभोग्य

- ड) वरील पैकी नाही
- v) .....याला अवपुंजन म्हणतात.
  - अ) महाग वस्तु कमी किमतीला विकणे
  - ब) जकात वाढविणे
  - क) जकात कमी करणे
  - ड) कोटा निश्चित करणे

	vi) यांनी व्यापाराच्या स्थूल वस्तुरुप व्यापारशर्ती स्पष्ट केल्या आहेत.								
			अ)	जेकब वायनर		7	ब)	एफ. डब्ल्यू टाऊसिंग	
			क)	डब्ल्यु सिंगर		3	ਭ)	डॉर्मन	
	ब)	जोडय	ा लाव	т.					[5]
			'अ' ः	गट		6	'ब' ग	ट	
		i)	आंतर	. – प्रादेशिक व्यापा	र अ	) हे	हेकश्च	गर ओहलीन	
		ii)	घटक	देणगी सिद्धांत	ब)	3	डेव्हीड	र रिकार्डो	
		iii)	आंतर	राष्ट्रीय व्यापार	क	) 2	जेकब	वायनर	
		iv)	तुलन	ात्मक खर्च लाभ	ड)	7	देशा-	देशांमधील व्यापार	
		v)	एक १	यटक व्यापार शर्ती	इ)	7	देशांतग	र्गत व्यापार	
·							[15] [15]		
प्रश्न 4)	मुक्त व्यापाराच्या बाजूने आणि विरोधात मांडलेले युक्तीवाद स्पष्ट करा. [15						[15]		
प्रश्न 5)	विकसंशील देशांना व्यापारशर्ती प्रतिकुल का असतात? कारणे स्पष्ट करा. [15]						[15]		
प्रश्न 6)	टिपा [†] अ)			त्याही तीन) क व्यापार					[15]
	ਰ। ब)			चा विरोधाभास					
	ज) क)			। संकल्पना					
	ਤ <i>ਾ)</i> ਵ)	_		चे महत्व					
	ड) इ)			च नहत्त्व पार धोरण					
	4)	11/191		11111					

ಹಾಹಿಕು

Total No.	of Question	1s:3
------------------	-------------	------

P-1791

[Total No. of Pages: 4

[6032]-505 T.Y. B.Com. (Semester - V) 354 : AUDITING & TAXATION - I (2019 Pattern) (CBCS)

			(2019 Fattern) (CBCS)
Time	e : 2½	2 Hou	rs] [Max. Marks: 50
Insti	ructio	ons to	the candidates:
	<i>1</i>)	questions are compulsory.	
	2)	Figi	ures to the right indicate full marks.
Q1)	A)	Fill	in the blank with the most appropriate alternative (any Five): [5]
		i)	Internal auditor is appointed by (The Management, The Government, The Shareholders.)
		ii)	The work of one clerk is automatically check by another clerk is called internal (Control, Check, Audit)
		iii)	Voucher relates to (Cash Receipt, Cash Payment, All of these)
		iv)	Audit report is presented to (Secretary, Registrar, Creditor)
		v)	Tax audit is compulsory under the section (44AB, 44AC, 44AD,)
		vi)	of the following is not a skill needed by a Forensic Accountant. (Accounting and Auditing, Investigative, Sociology)
	B)	Tru	e or False: [5]
		i)	Internal check is part of Accounting Control.
		ii)	Unmodified Report & Qualified Report both are separate things.
		iii)	Tax liabilities of an assessee depends upon his residential status.
		iv)	As per the Income Tax Act 1961, agriculture income in India is not exempt to tax.
		v)	EDP is the fastest and best available method with highest reliability and accuracy.

Q2) Write a short note (any two):

[10]

- a) Features of Internal Check
- b) Audit Certificate
- c) A Removal of Auditor
- d) Forensic Audit Report

Q3) Answer the following (Any 2):

[30]

- a) Define the term 'Audit Programme'. Explain advantages and limitations of its.
- b) What is Vouching? Explain the process of a Cash Book.
- c) Explain the rights and duties of the Company Auditor.
- d) Define the term Forensic Audit. Explain the objectives and importance of Forensic Audit.

P-1791

[6032]-505

T.Y. B.Com. (Semester - V)

354: AUDITING & TAXATION - I

(2019 Pattern) (CBCS)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : $2\frac{1}{2}$ तास] [एकूण गुण : 50

सूचना :

- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- 2) उजवीकडे दिलेली संख्या पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही 5)

[5]

- i) ...... तर्फे अंतर्गत लेखापरीक्षकाची नेमणूक केली जाते. (व्यवस्थापन, सरकार, भागधारक)
- ii) एका लिपिकाचे काम दुसऱ्या लिपिकाकडून आपोआप तपासले जाते त्याला अंतर्गत .... असे म्हणतात. (नियंत्रण, तपासणी, लेखापरीक्षण)
- iii) व्हाउचर ...... शी संबंधित आहे. (रोख पावती, रोख देय, हे सर्व)
- iv) लेखा परीक्षण अहवाल ...... यांना सादर केला जातो. (सचिव, निबंधक, कर्जदार)
- v) कलम ...... अंतर्गत कर लेखापरीक्षण बंधनकारक आहे. (44 एबी, 44 एसी, 44 एडी)
- vi) खालील पैकी ...... हे फॉरेन्सिक अकाउंटंटला आवश्यक असलेले कौशल्य नाही. (लेखाकर्म आणि अंकेक्षण, अन्वेषण, समाजशास्त्र)

ब) चूक की बरोबर :

[5]

- i) अंतर्गत तपासणी हा लेखा नियंत्रणाचा एक भाग आहे.
- ii) सुधारित अहवाल आणि पात्र अहवाल या दोन्ही वेगवेगळया बाबी आहेत.
- iii) करदात्याची कर दायित्वे त्याच्या निवासी स्थितीवर अवलंबून असतात.
- iv) आयकर कायदा 1961 नुसार भारतातील कृषी उत्पन्नावर करातून सुट नाही.
- v) ईडीपी ही सर्वोच्च विश्वासाईता आणि अचूकतेसह सर्वात जलद आणि सर्वोत्तम उपलब्ध पद्धत आहे.

3

प्रश्न 2) थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही 2)

[10]

- अ) अंतर्गत तपासणीची वैशिष्ट्ये
- ब) अंकेक्षण प्रमाणपत्र
- क) लेखापरीक्षकांना काढून टाकणे
- ड) फॉरेन्सिक ऑडिट रिपोर्ट

प्रश्न 3) खालील प्रश्नांची उत्तरे द्या (कोणतेही 2)

[30]

- अ) 'अंकेक्षण कार्यक्रम' व्याख्या द्या. त्याचे फायदे आणि मर्यादा स्पष्ट करा.
- ब) प्रमाणन (व्हाउचिंग) म्हणजे काय? रोख पुस्तकाची प्रक्रिया स्पष्ट करा.
- क) कंपनी अंकेक्षकाचे अधिकार आणि कर्तव्ये स्पष्ट करा.
- ड) फॉरेन्सिक ऑडिट व्याख्या द्या. फॉरेन्सिक ऑडिटची उद्दिष्टे आणि महत्त्व स्पष्ट करा.

Total No. of Questions : 4]	SEAT No. :
P1792	 [Total No. of Pages : 4

[6032]-506 T.Y. B.Com.

BUSINESS ADMINISTRATION - II

Human Resource Management & Marketing (CBCS 2019 Pattern) (Semester - V) (355 (A))

Time : 21/2	2 Hour	s]			[Max. Marks : 50		
Instructio	ons to	the ca	andidates:				
	-		ns are compulsory.				
2)	rigur	es to t	the right indicate full marks.				
Q1) A)	Fill	in the	e blanks with the most app	ropri	ate alternative (any five): [5]		
	i)	Tra	ining courses typiclly des	igned	l for		
		a)	Short term	b)	Long term		
		c)	Medium term	d)	All of these		
	ii)	the	can be defined as proright job.	cess	of choosing the right person for		
		a)	Selection	b)	Recruitment		
		c)	Incorporation	d)	Orientation		
	iii)	HR	M is an art of				
		a)	Preparation of a task				
		b)	Coordinating middle leve	el Ma	nagement		
		c)	Helping top level Manag	emen	t		
		d)	Managing people				
	iv)	eva	is the process of managing, training, developing & evaluating employees.				
		a)	Performance Appraisal	b)	Motivation		
		c)	Coordination	d)	Selection		
	v)	The	e word development is lin	ked w	vith		
		a)	Managers	b)	Workers		
		c)	Supervisors	d)	All of the above		
	vi)	stin	is the process of searc nulating them to apply for		for the propecitve employees & ob.		
		a)	Selection	b)	Recruitment		
		c)	Placement	d)	Training		

B)	Mate	ch the following:			[5]		
		Column A		Column B			
	i)	Kaizen 5-S	a)	Employee Development			
	ii)	Coordination	b)	Graphics Scale Method			
	iii)	Interview Method	c)	Japanese Technique			
	iv)	Career Planning	d)	HRM Function			
	v)	Performance Appraisal	e)	External Recruitment Source	e		
Writ	e a sl	nort note (any two)		[	10]		
a)	Emerging Concept of Human Resource Development						
b)	Importance of Selection Procedure						
c)	Importance of Training to the organization						
d)	Importance of Performance Appraisal						
a)	Defi	ne Selection. Explain different	types	of Interview.	[8]		
b)			elopn	nent? Explain Various stages	s of [7]		
a)	Defi	ne Human Resource and expla	in its	purpose and scope.	[8]		
b)	Exp	lain modern concepts in Human	n Res	ource Management.	[7]		
	Writt a) b) c) d) a)	i) ii) iii) iv) v) Write a sl a) Eme b) Impe c) Impe d) Impe d) Impe a) Defi b) What care a) Defi	Column A i) Kaizen 5-S ii) Coordination iii) Interview Method iv) Career Planning v) Performance Appraisal Write a short note (any two) a) Emerging Concept of Human Reso b) Importance of Selection Procedure c) Importance of Training to the organ d) Importance of Performance Apprai a) Define Selection. Explain different b) What do you mean by Career Dever career development.	Column A i) Kaizen 5-S a) ii) Coordination b) iii) Interview Method c) iv) Career Planning d) v) Performance Appraisal e) Write a short note (any two) a) Emerging Concept of Human Resource b) Importance of Selection Procedure c) Importance of Training to the organization d) Importance of Performance Appraisal a) Define Selection. Explain different types b) What do you mean by Career Developm career development.	Column A i) Kaizen 5-S a) Employee Development ii) Coordination b) Graphics Scale Method iii) Interview Method c) Japanese Technique iv) Career Planning d) HRM Function v) Performance Appraisal e) External Recruitment Source Write a short note (any two) a) Emerging Concept of Human Resource Development b) Importance of Selection Procedure c) Importance of Training to the organization d) Importance of Performance Appraisal a) Define Selection. Explain different types of Interview. b) What do you mean by Career Development? Explain Various stages career development.		

P1792

[6032]-506

T.Y. B.Com.

BUSINESS ADMINISTRATION - II

Human Resource Management & Marketing (CBCS 2019 Pattern) (Semester - V) (355 (A))

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ त	ास/				/ एकूण गुण : <i>50</i>
सूचना :-	-	सर्व !	प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.		1 100
	2)	उजर्व	ोकडील अंक प्रश्नांचे पुर्ण गुण	दर्शवितात.	
= प्र. 1) अ)	रिका	म्या जा	गा भरा. (कोणत्याही पाच)		[5]
ŕ	i)	प्रशि	क्षण अभ्यासक्रम सामान्यत:	म	दुतीसाठी डिझाइन केलेले असतात.
	-)		अल्पकालीन	_	दीर्घकालीन
		•	मध्यमकालीन	-	वरील सर्व
	ii)	,		•	निवडण्याची प्रक्रिया म्हणून परिभाषित केली
	,		शकते.		
		अ)	निवड	ब)	भरती
			प्रवर्तन	ਤ)	N = 4N
	iii)		गारएम ही ची कल	ना आहे.	
	,		कार्याची तयारी		
		ਕ)	मध्यम पातळीवरील व्यवस्थाप	नात समन्व	ाय साधणे
		क)	उच्चस्तरीय व्यवस्थापनास मद	त करणे	
		ਭ)	लोकांचे व्यवस्थापन करणे		
	iv)	••••	ही कर्मचाऱ्यांचे व्यवस्थ	ग्रापन, प्रशि	ाक्षण, विकास आणि मूल्यमापन करण्याची
		प्रक्रि	या आहे.		
		अ)	कार्यक्षमता मूल्यांकन	ৰ)	प्रेरणा
		क)	समन्वय	ਫ)	निवड
	v)	विक	ास हा शब्द श	गी जोडलेल	ना आहे.
		अ)	व्यवस्थापक	ब)	कामगार
		क)	पर्यवेक्षक	ਤ)	वरीलपैकी सर्व
	vi)	••••	ही संभाव्य कर्मचाऱ्यांचा	शोध घेण्या	ची आणि त्यांना नोकरीसाठी अर्ज करण्यासाठी
		उत्तेरि	नेत करण्याची प्रक्रिया आहे.		
		अ)	निवड	ब)	भरती
		क)	प्लेसमेंट	ड)	प्रशिक्षण

	ब)	खार्ल	ोल जोड्या जुळवा :			[5]		
			'अ' गट		'ब' गट			
		i)	कायझेन पंचसूत्री	अ)	कर्मचारी विकास			
		ii)	समन्वय	ब)	आलेख मुल्यांकन पद्धत			
		iii)	मुलाखत पद्धत	क)	जपानी तंत्र			
		iv)	कारकीर्द नियोजन	ਭ)	मानवी संसाधन व्यवस्थापन कार्य			
		v)	कार्यमुल्यांकन	इ)	बाह्य भरती स्त्रोत			
प्र. 2)	थोडव	त्यात दि	ट्रेपा लिहा. (कोणत्याही दोन)			[10]		
	अ)	मानवी संसाधन विकासाची उदयोन्मुख संकल्पना						
	ब)	निवड प्रक्रियेचे महत्त्व						
	क)	संस्थेसाठी प्रशिक्षणाचे महत्त्व						
	ਭ)	कामगिरी मूल्यमापनाचे महत्त्व						
प्र. 3)	अ)	निवड	प्रक्रियेची व्याख्या द्या. मुलाखतीचे विवि	व्रंध प्रक	ार स्पष्ट करा.	[8]		
	ब)	कारर्व	तोर्द विकास म्हणजे काय? कारकीर्द विका	साच्या	विविध पायऱ्या स्पष्ट करा.	[7]		
प्र. 4)	अ)	मानर्व	ो संसाधनाचा अर्थ सांगून त्याचे उद्देश व व	याप्ती स्प	ग्ष्ट करा.	[8]		
	ন্ত্ৰ)	मानव	संसाधन व्यवस्थापनातील आधुनिक संक	ल्पा स्प	ष्ट करा.	[7]		

Total No. of Questions : 4]		SEAT No. :	
P1793	1/0221 505	[Total No. of Pag	es:

[6032]-507 T.Y. B.Com.

BANKINGAND FINANCE - II

	355		Sinancial Markets an (2019 Pattern) (Semo		
Time: 2½	Hour	s]			[Max. Marks : 50
	All qu	estion	ndidates: as are compulsory. The right side indicate full n	ıarks.	
Q1) A)	Fill	in the	e blanks (Attempt any fiv	e):	[5]
	i)		is not the indicator o	f finan	cial development
		a)	Financial Interrelation F	Ratio	
		b)	Birth Ratio		
		c)	finance Ratio		
		d)	Intermediation Ratio		
	ii)		_ is a component of Indi	an Fin	ancial system
		a)	Financial Institutions	b)	Financial markets
		c)	Financial instruments	d)	All of above
	iii)		is not a type of che	que.	
		a)	Mutilated Cheque	b)	Stale Cheque
		c)	Promissory Cheque	d)	Crossed Cheque
	iv)		is a market for lending	g & bo	prrowing of short term funds.
		a)	Money market	b)	Primary market
		c)	Capital market	d)	All of the above
	v)		is least risky		
		a)	Equity	b)	Corporate Bonds
		c)	Treasury Bills	d)	Certificate of Deposits
	vi)	Exc	hange rates are determin	ed in_	
		a)	The Money Market	b)	The foreign Exchange Market
		c)	The Stock Market	d)	The Capital Market

	B)	Mate	ch the following:			[5]			
			A		В				
		i)	Intermediation Ratio	a)	Initial Public Offer IPO				
		ii)	Call Money Market	b)	Insurance Policy				
		iii)	Secondary Securities	c)	Management of FOREX				
		iv)	Public Issue	d)	Indicator of Financial				
					Development				
		v)	RBI	e)	High Liquidity				
<i>Q2)</i>	Writ	e sho	ort note (any two)			[10]			
	a)	Indicators of Financial Development							
	b)	Financial Institutions							
	c)	National Stock Exchange							
	d)	Determination of exchange rate							
<i>Q3</i>)	a)	Exp	lain the role of financial system	in ec	onomic development.	[8]			
	b)	Exp	lain the deficiencies of Indian N	Ioney	market	[7]			
Q4)	a)	Exp	lain the functions of Foreign Ex	chan	ge Market	[8]			
	b)	Expl	lain the participants in Indian C	apital	market	[7]			

P1793

[6032]-507 T.Y. B.Com.

BANKINGAND FINANCE - II

355 B : Financial Markets and Institutions in India - I (2019 Pattern) (Semester-V) (CBCS)

(मराठी रूपांतर)

वेळ <i>: 2½</i> त	ास/				/ एकूण गुण : 50		
प्रूचना :-	1) 2) 3)						
प्र. 1) अ)	रिका	म्या जा	गा भरा. (कोणत्याही पाच)		[5]		
	i)	••••	हा वित्तीय विकासाचा निर्दे	शक न			
		अ)	वित्तीय आंतर संबंधीय गुणोत्तर	ब)	जन्म गुणोत्तर		
		क)	वित्तीय गुणोत्तर	ਤ)	मध्यस्थी गुणोत्तर		
	ii)	••••	हा भारतीय वित्तीय व्यवस्थेत्त	ग्रा घटव	ह आहे.		
		अ)	वित्तीय संस्था	ब)	वित्तीय बाजार		
		क)	वित्तीय साधने	ड)	वरील सर्व		
	iii)	••••	हा धनादेशाचा प्रकार	नाही.			
		अ)	विकृत/फेरफार केलेला धनादेश	ब)	शिळा धनादेश		
		क)	वचन धनादेश	ਫ)	रेखांकित धनादेश		
	iv)	अल्प	। मुदतीचे कर्ज देणे व घेण्यासाठीचा	बाजार	म्हणजे होय.		
		अ)	नाणे बाजार	ब)	प्राथमिक बाजार		
		क)	भांडवली बाजार	ड)	वरील सर्व		
	v)	••••	कमीत कमी धोकादाय	क्र आहे	•		
		अ)	समहक्क भाग	ब)	व्यावसायिक बंधपत्र		
		क)	कोषागार पत्रे/हुंडी	ड)	ठेव प्रमाणपत्र		
	vi)	विनि	मय दरमध्ये निर्धारित	केले ज	नातात.		
		अ)	नाणे बाजार	ब)	परकीय चलन बाजार		
		क)	शेअर बाजार	ड)	भांडवली बाजार		

जोड्या जुळवा. [5] ਕ) अ ब मध्यस्थी गुणोत्तर प्रारंभिक सार्वजनिक भाग विक्री (IPO) i) अ) मागणी देय्य नाणे बाजार विमा पॉलिसी ii) ਕ) दुय्यम प्रतिभूती परकीय चलनाचे व्यवस्थापन iii) क) वित्तीय विकासाचा निर्देशक iv) पब्लिक इश्यू ड) आर.बी.आय. v) इ) उच्च तरलता **प्र.**2) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) [10] वित्तीय विकासाचे निर्देशक अ) वित्तीय संस्था ਕ) राष्ट्रीय शेअर बाजार क) विनिमय दर निर्धारण ड) **प्र.**3) अ) आर्थिक विकासात वित्तीय प्रणालीची भूमिका स्पष्ट करा. [8] भारतीय नाणे बाजारातील उणीवा स्पष्ट करा. [7] ਕ) परकीय चलन बाजाराची कार्ये स्पष्ट करा. [8] **प्र.**4) अ) भारतीय भांडवली बाजारातील सहभागी घटक स्पष्ट करा. [7] ब)

Total No. of Questions : 4]	SEAT No. :
P1794	[Total No. of Pages : 4

[6032]-508 T.Y.B.Com. 355 - C: BUSINESS LAW AND PRACTICE-II (2019 Pattern) (CBCS) (Semester - V)

Time : 2½ *Hours*] [Max. Marks: 50 *Instructions to the candidates:* All questions are compulsory. Figures to the right indicate full marks. (any five) (any five) [5] In India the law related to workman compensation, child labour act i) are called as _____. (Employment law, labour law, mercantile law, factories law) ii) The purpose of labour law does not include_____. (Provides legal frame-work, employee satisfaction, workplace democracy, industrial relations) The term _____ means productive work especially Physically iii) work done for wages. (Labour, productivity, job, work) The Indian labour law is majority concentrating on the problems iv) related to _____. (Labour welfare. child, women problem, factory work) _____ has formulated the employees provident fund scheme. V) (ESIC, medical benefit council, the state government, the central government) First Aid Boxes is to be provided for_____ of persons under the vi) factories act. 1948. (150 Persons. 50 Persons, 200 persons, 90 persons)

	В	Mato	ch the following:					
			Column A		Column B			
		i)	ILO	a)	1881			
		ii)	First factory	b)	1948			
		iii)	The employess state	c)	Safeguard the			
			insurance act		interest of Labour			
		iv)	National labour office	d)	1986			
		v)	The Child labour (Prohibition	e)	Enhance social protection			
			and regulation)act					
Q2)	Writ	e sho	rt notes (any two)			[10]		
	a)	Labo	our courts.					
	b)	Disablement benefit						
	c)	Licensing and registration of factories.						
	d)	Emp	loyees deposit linked insurance	e.				
<i>Q3</i>)	a)	Expl	ain the qualification of commis	sione	er labour.	[8]		
	b)	Expl	ain the following concept.			[7]		
		i) Annual leave with wages.						
		ii)	Hours of work.					
		iii)	Penalties for the offences.					
Q4)	a)	-	ain the objectives and scope of 1948.	unde	er the employees state Insura	ance [8]		
	b)	_	Explain the applicability and constitutional validity of employee's provident fund and miscellaneous provident act.1952 [7]					

Total No. of Questions : 4]

P1794

[6032]-508 T.Y.B.Com.

355 - C : BUSINESS LAW AND PRACTICE-II (2019 Pattern) (CBCS) (Semester - V)

(मराठी रूपांतर)

वेळ <i>: 2⅓</i> त	ास]	[एकूण गुण : 50
सूचना :-	<i>1</i>)	सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
	2)	उजवीकडील दिलेली संख्या पूर्ण गुण दर्शवितात.
,	•	
प्र. 1) अ)	रिका	म्या जागा भरा. (कोणतेही 5) [5]
	i)	भारतात कामगारांची नुकसान भरपाई, बालकामगार इ. संबंधित असणाऱ्या कायद्याला
		असे म्हणतात.
		(बोनस कायदा, व्यापारी कायदा, कारखाना कायदा, मजूरी कायदा)
	ii)	कामगार कायद्यामध्ये हा हेतू समाविष्ट नाही.
		(कायदेशीर नियामक काम, कर्मचा-यांचे समाधान, कामगार लोकशाही, औद्यौगिक संबंध)
	iii)	या शब्दाचा अर्थ म्हणजेच मजुरीसाठी केले जाणारे शारीरीक कार्य होय.
		(श्रमीक, उत्पादकता, नोकरी, काम)
	iv)	भारतीय कामगार कायदा हा प्रामुख्यानेया समस्यांवर लक्ष केंद्रीत करतो.
		(कामगार कल्याण, बालकामगार, महिला समस्या, कारख्यान्याचे काम)
	v)	ने कर्मचीरी भविष्य निर्वाह निधी योजना तयार केली आहे.
		(ईएसआयसी, वैद्यकीय लाभ परिषद, राज्य सरकार, केंद्र सरकार)
	vi)	कारखाना कायदा, 1948 अंतर्गत पेक्षा अधिक व्यक्ती असणाऱ्या कारखान्यासाठी प्रथोमचार सुविधा पुरवणे बंधनकारक आहे.
		(150 व्यक्ती, 50 व्यक्ती, 200 व्यक्ती, 90 व्यक्ती)

योग्य जोड्या जुळवा. [5] ਕ) रकाना अ रकाना ब आय.एल.ओ 1881 i) अ) पहिला कारखाना कायदा 1948 ii) ਕ) कर्मचारी राज्य विमा कायदा कामगारांच्या हिताचे रक्षण करणे iii) क) iv) एन.एल.ओ 1986 ड) सामाजिक संरक्षण वाढविणे बालकामगार प्रतिबंध आणि नियमन कायदा इ) V) **प्र.**2) थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही 2) [10] अ) कामगार न्यायालय अपंगत्व लाभ ਕ) कारखाना कायद्याचे परवाना आणि नोंदणी क) कर्मचारी बचत लिंक्ड विमा योजना ड) भारतातील कामगार कायद्यानुसार, कामगार आयुक्तच्या पात्रता स्पष्ट करा. **प्र.**3) अ) [8] कारखाना व्याख्या लिहा. कारखाना कायदा 1948 अंतर्गत, वेतनासह वार्षिक रजा, कामाचे तास, ਕ) गुन्ह्यांसाठी दंड या संकल्पना स्पष्ट करा. [7] कर्मचारी राज्य कायदा, 1948 विमा कायद्यांतर्गत उद्दिष्ट्ये व व्याप्ती स्पष्ट करा. **प्र.**4) अ) [8] कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी आणि विविध तरतूदी अधिनियमांतर्गत कायद्यातील वैधता आणि ਕ) घटनात्मक वैधता स्पष्ट करा. [7]

• • •

Total No. of Questions : 4] P1795			[6 T.Y	032]-509 Y.B.Com.	SEAT No. : [Total No. of Pages	s : 4
					AL DEVELOPMENT-II V) (Special Paper - II)	
•	ns to All qu	the ca testion	indidates: is are compulsory. the right indicate ful	l marks.	[Max. Marks	: 50
<i>Q1</i>) A)	Fill	in the	e blanks (amy five)	:		[5]
	i)	S.C	.B. Stands for	·		
		a)	State Co-operation	ve board		
		b)	State credit Bank	S		
		c)	Social Co-Opera	tive board		
		d)	Society for Co-o	perative Bus	siness	
	ii)	NA	FED was founded	in		
		a)	1958	b)	1968	
		c)	1908	d)	1918	
	iii)	D.C	C.C.W.S. stands fo	or		
		a)	District Co-opera	ative stores		
		b)	District Consume	er co-operati	ive Wholesale stores	
		c)	District Consum	•		
		d)	District Consume	er Credit Wh	nolesale	

The first dairy co-operative society war in 1913 at _____.

Aurangabad-Maharashtra d) Ahemdabad, Gujrat

b)

Allahabad U.P.

iv)

a)

c)

Anand, Gujrat

		v) Consumer Co-Operative are established for									
			a)	Welfare of society	b)	welfare of consumers					
			c)	Welfare of Government	d)	Welfare of consumers.					
		vi)	The first co-operative sugar factory was formed in								
			a)	Pune-Maharashtra	b)	Pravaranagar-Maharashtra					
			c)	Nagpur-Maharashtra	d)	Nasik-Maharashtra.					
	B)	Mate		[5]							
			A B								
		i)	Em	arketing	a)	Consumer Co-op society.					
		ii)	Stat	e co-operative							
			mar	keting federation	b)	Strategy for price					
		iii)	Wel	fare of consumers	c)	Control on primary co-op soc	iety				
		iv)	Dist	trict level society	d)	Marketing with new technol	ogy				
		v)	Pric	ing policy	e)	Apex body of state					
Q2)	Writ	te sho	ort no	otes (Any 2)		[	[10]				
	a) Recent trends in Co-operative marketing.										
	b)										
	c)	Dev	elopi	ment of consumer societie	es.						
	d)	Problems of sugar co-operative society.									
Q3)	a)	State the various elements of marketing. [8									
	b)	State the features of co-operative marketing.									
Q4)	a)	State	State the functions of national co-operative consumer federation. [8]								
	b)	Sate the problems of dairy co-operative societies.									

P1795

[6032]-509 T.Y.B.Com.

335D : CO-OPERATION AND RURAL DEVELOPMENT-II (CBCS) (2019 Pattern) (Semester - V) (Special Paper - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : $2\frac{1}{2}$ तास]									
सूचना :-	1) 2)		प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. ोकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.	•					
प्र. 1) अ)	रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही पाच)								
	i)	एस सी बी दर्शविते.							
		अ)	राज्य सहकारी मंडक	ब)	राज्य पत बैका				
		क)	सामाजिक सहकारी मंडळ	ड)	सहकारी व्यवसाय सोसायटी				
	ii)	नाफेड ची स्थापना वर्षी झाली.							
		अ)	1958	ब)	1968				
		क)	1908	ड)	1918				
	iii)	डी.सी.सी. डब्ल्यू. एस दर्शविते.							
		अ)	जिल्हा सहकारी भांडार	ब)	जिल्हा सहकारी ग्राहक घाऊक भांडार				
		क)	जिल्हा ग्राहक पत कर्मचारी	ਤ)	जिल्हा ग्राहक घाऊक पतसंस्था				
	iv)	पहीली सहकारी दुग्ध सोसायटी 1913 मध्ये येथे स्थापन झाली.							
		अ)	आनंद, गुजरात	ब)	अलाहाबाद, उत्तर प्रदेश				
		क)	औरंगाबाद, महाराष्ट्र	ड)	अहमदाबाद, गुजरात				
	v)	ग्राहक सहकारी संस्था साठी स्थापन केल्या जातात.							
		अ)	सोसायटी कल्याण	ब)	ग्राहकांचे कल्याण				
		क)	सरकारचे कल्याण	ਭ)	वरीलपैकी नाही				
	vi)	पहिला सहकारी साखर कारखाना येथे स्थापन झाला.							
		अ)	पूर्ण-महाराष्ट्र	ब)	पूवरानगर-महाराष्ट्र				
		क)	नागपूर-महाराष्ट्र	ਭ)	नासिक-महाराष्ट्र				

	ब)	खार्ल	लि जोड्या जूळवा.	[5				
			'अ'		'ब'			
		i)	ई-विपणन	अ)	ग्राहक सहकारी सोसायटी			
		ii)	राज्य सहकारी विपणन महासंघ	ब)	किमतीची भूहरचना			
		iii)	ग्राहकांचे कल्याण	क)	प्राथमिक सहकारी सोसायटीवर नियंत्रप	Л		
		iv)	जिल्हा स्तरीय सोसायटी	ड)	नविन तंत्रज्ञानानूसार विपणन			
		v)	किमतीविषायी धोरण	इ)	राज्यातील सर्वोच्य सहकारी संस्था			
प्र. 2)	थोडव	न्यात वि	ट्रेपा लिहा. (कोणताही दोन)		[1	[0]		
	अ)	सहक	ारी विपणनातील अलीकडील प्रवाह					
	ब)	प्राथमिक सहकारी संस्थांची प्रगती						
	क)	ग्राहक सहकारी संस्थांचा विकास						
	ਤ)	साख	र सहकारी संस्थांचे दोष/समस्या					
प्र. 3)	अ)	विपण	ानाचे विविध घटक सांगा.			[8]		
	ब)	सहक	ारी विपणनाची वैशिष्टये सांगा.		1	[7]		
प्र. 4)	अ)	राष्ट्रीय	सहकारी ग्राहक संघाची कार्ये सांगा.		I	[8]		
	ब)	दूग्ध र	पहकारी संस्थाच्या समस्या सांगा.		I	[7]		

+ + +

Total No. of Questions : 4] P1796				SEAT No. :			
				[6032]-5		[Total]	No. of Pages : 3
	35	5 E :		T.Y.B.Co ND WORK Pattern) (S	SACCOU		II
<i>1</i>)	ns to All qu	the co testion	andidates: ns are compul the right indic	sory. cate full marks		[1	Max. Marks : 50
<i>Q1</i>) A)	Fill	in the	e blanks (any	y 5 out of 6).			[5]
	a)			is an exam _]	•	•	
		i)	Purchase		/	Bad debts	
	1.	iii)	prime		iv)		
	b)			inting standar		eloped by	•
		i)		unting Stand		and	
		ii)		accounting sta		ıı u	
		iii) iv)		standards bo standards bo			
	c)		•	absorbed on		f absorption	
	C)	i)	Rules	dosoroca on	ii)	policy	•
		iii)	rates		,	procedure	
	d)			d costing sys		•	
	,	i)	unit	<i>C</i> ,		centre store	
		iii)	cost centre	2	iv)	driver	
	e)	As	per CAS-15_	overl	neads comp	rises selling	overheads and
		dist	tribution ove	rheads.			
		i)	Purchase		ii)	production	
		iii)	banking		iv)	marketing	
	f)	Var		ads vary with			
		i)	Output		ii)	charges	
		iii)	Rigid expe	enses	iv)	Flexible rate	es
B)	b)	Ma	tch the follow	ving.			[5]

Prime cost i)

Selling expenses 1)

ii) CAS-3

Providing a service 2)

Service Cost iii)

- Production and operations 3) overheads
- Selling and Distribution iv) overheads
- Unaffected by variations 4)
- Fixed overheads v)
- Directly related to 5) production

P.T.O.

Q2) Short notes (Any Two out of Four).

[10]

- a) Cost Accounting Standards.
- b) Explain the need for Activity Based Costing.
- c) Classification of costs.
- d) Absorption of overheads
- Q3) The following data were obtained by M.K. Corporation Ltd., Nagpur, for the six months ended 31-3-15. Calculate department overhead rates for each of the production dept. assuming that the overheads rate are recovered as a percentage of prime cost materials. [15]

Particulars	Pro	oduction de	Service departments		
	"A"	"B"	"C"	"X"	"Y"
Direct materials (in Rs)	3,200	5,000	8,700	1,500	1,000
Direct wages (in Rs)	7,000	6,000	5,000	1,000	1,000
Employee numbers (numbers)	200	150	150	50	50
Electricity K.W.H	8,000	6,000	6,000	2,000	3,000
Light point numbers (number)	10	15	15	5	5
Capital value of Assets	50,000	30,000	20,000	10,000	10,000
Area occupied Sq. Mtrs (in sq Mtrs)	800	600	600	200	200

Other expenses for the period were:

Indirect expenses:

Production depts:	In Rs.
"A"	660
"B"	780
"C"	900
Service depts:	
"X"	900
"Y"	860
Material handling charges	400
Motive power	1,500
Electricity and lighting	200
Recreation room expenses	3,000
Depreciation	6,000
Repairs and Maintenance	1,200
General overheads	10,000
Rent and taxes	600

Apportion the expenses of service dept: "X" in the ratio of 4:3:3 and that of Service dept.: "Y" in the proportion to Direct Materials.

Q4) Star Ltd., has installed a Historical Costing System and follows the practise to absorb overheads on the basis of pre-determined rate. The following particulars are made available relating to the financial year ended on 31st March 2021.

Particulars	Rs.
Stock of Work-In-Progress	40,000
Factory overheads absorbed	84,740
Stock of Finished Goods	1,20,000
Actual Factory Overheads	1,09,740
Cost of Goods Sold	2,40,000

Determine unabsorbed overheads and indicate clearly the profit implications of different methods of disposal of underabsorbed overheads.

SEAT No. :	
SEAT No. :	

[Total No. of Pages: 3

P1797 [6032]-511 T.Y.B.Com.

355 (F): BUSINESS STATISTICS - II (2019 CBCS Pattern) (Semester - V)

Time: 2½ Hours] [Max. Marks: 50

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) Use of statistical tables and calculator is allowed.
- Q1) Attempt each of the following.

[1each]

- a) Fill in the blanks (any 5).
  - i) Number of distinct ways of arranging 5 persons for a photograph in a row is
  - ii) Let $X \otimes Bernoulli$ (p = 0.4) then variance of X is _____.
  - iii) Re order level = minimum levet + _____.
  - iv) If event A and B are independent then P(A/B) =_____.
  - v) Economic order quantity is the tool for controlling_____.
  - vi) $X \infty$ poisson with mean 1.2 then variance of x is_____.
  - vii) If A & B are independent r.v P (A) = 0.5 & P (B)= 0.6 then P (A $\cap$ B)=____.
- b) State whether following statement is true or false.

[1 each]

- i) A discrete random variable takes uncountably infinite values.
- ii) Set up cost incurred each time an order is placed.
- iii) If ∞ event A and B are not independent then $P(A/B) = \frac{P(A \cap B)}{P(B)}, P(B) > 0.$
- iv) If $X \curvearrowright B$ (n, p) then mean of X is n p.
- v) Let $X \curvearrowright P$ ($\lambda = 2.4$) then value of $P(X = 0) = e^{-2.4}$.

P.T.O.

Q2)	Writ	e a sh	nort r	note on the following (any two).	[5 each]			
	a)	Discrete random variable.						
	b)	Lim	itatio	ns of classical defination of probability.				
	c)	Assumptions of EOQ model when shortages are allowed.						
	d)	Pois	son (	distribution.				
Q 3)	A)	Atte	mpt t	the following.				
		a)	Def	ine the following.	[4]			
			i)	Sample Space.				
			ii)	Mutually exclusive event.				
			iii)	Relative compliment of event A.				
			iv)	event.				
		b)	of d	probability of defective bolt is 0.1. Let X denotes defective bolts in a box of 20 bolts. Find the probability bolts will be.				
			i)	at least two.				
			ii)	at most three.				
	B)	Atte	mpt 1	the following.				
		a)	Def	ine Economic order quantity and Recorder level.	[4]			
		b)	Def	ine conditional probability with illustration.	[3]			
Q4)	A)	A) Attempt the following.						
		a)		ealer supplies the following information with duct.	respect to a [4]			
			Ann	nual demand - 1000				
			Ord	ering cost - 10 Rs. per order				
			Pric	e per unit - 20 Rs.				
			Inve	entory carrying cost - 20%				
			Bac	k - order cost - 25%				
			Dete	ermine:				
			i)	EOQ.				
			ii)	Optimal number of orders.				
		b)		ine Binomial distribution with parameter n & $(5, p = 0.5)$ then find its mean & variance.	p If X ∾ B [4]			

B) Attempt the following.

a) The p.m.f of a discrete random variable X is given by.

X	-1	0	1
p(X = x)	0.25	0.5	0.25

Find variance of X.

[3]

b) Let (X, Y) denotes the bivariate discrete random variable with joint p.m.f given.

$X \downarrow$	-1	0	1
-1	$\frac{1}{12}$	$\frac{3}{12}$	$\frac{2}{12}$
1	3 12	2 12	1/12

Find marginal distribution of Y and hence E (Y).

[4]

Total No.	of Qu	stions : 4] SEAT No. :
P1798	35	[Total No. of Pages : 4 [6032]-512 T.Y.B.Com. (G): BUSINESS ENTREPRENEURSHIP - II 19 Pattern) (Semester - V) (Special Paper - II)
1)	ns to All qu	[Max. Marks : 50 te candidates: stions are compulsory. to the right indicate full marks.
Q1) A)	Fill	n the Blanks (any 5) [5]
	i) ii)	A micro enterprise investment in plant & Machinery does not exceed to Rs crore. a) Three b) Two c) One Micro, Small and Medium Enterprises (MSME) Act is formed in the year a) 2001 b) 2004 c) 2006
	iii)	In service sector, the small enterprises investment in equipment does not exceed to Rs. a) 1 Crore b) 2 Crore c) 5 Crore
	iv)	A is an important groundwork of an enterprise. a) Project b) Audit c) Balance sheet
	v)	Net profit ratio also known as a) Net profit volume Ratio b) Net profit Margin ratio

Net profit Growth Ratio

1960

1961

1962

a) b)

c)

vi) MIDC was established in the year_____.

	В	Mato	atch the following:			[5]
			Group 'A'		Group 'B'	
		i)	COVID-19	a)	No Profit no loss	
		ii)	Atmanirbhar Bharat Abhiyan	b)	1972	
		iii)	Micro, small and medium			
			Enterprises (MSME) challenges	c)	Deficit in Demand	
		iv)	Break Even analysis (BEA)	d)	Five steps	
		v)	Technical consutancy			
			Organization (TCO)	e)	Lack of Skilled worker	
Q 2)	Writ	e sho	ort notes (Any 2)		[	[10]
	a)	COV	/ID-19 impact on Micro, small	and r	medium enterprises (MSME	.).
	b)	Limi	its of MSME.			
	c)	Clas	sification of Project.			
	d)	Mah	arashtra Industrial developmen	t corp	poration (MIDC).	
Q3)	a)		at is micro, small and medium sification of Enterprises.	n Ente	erprises (MSME)? Explain	the [8]
	b)	Expl	ain the Udyam Registration por	rtal.		[7]
Q4)	a)	Wha	t is project? Explain the reason	s for	failure of project.	[8]
	b)	Expl	ain the various financial assista	nce th	rough MIDC and SIDBI pro	ject
		assis	stance.			[7]

P1798

[6032]-512 T.Y.B.Com.

355 (G) : BUSINESS ENTREPRENEURSHIP - II (2019 Pattern) (Semester - V) (Special Paper - II)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास] **/** एकूण गुण : 50 सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सूचना:-*1*) उजवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात. *2*) संदर्भासाठी इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी. 3) रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही पाच) **प्र.**1) अ) [5] यंत्रसामग्रीमध्ये सुक्ष्म उद्योगाकडून केली जाणारी गृंतवणूक रु .... कोटी पेक्षा जास्त i) नसते. अ) तीन ਕ) दो क) एक एम.एस.एम.ई. कायदा ..... वर्षात तयार झाला. ii) अ) 2001 2004 ਕ) 2006 सेवा क्षेत्रात यंत्रसामग्रीतील गुंतवणुक लहान उद्योगात रु ...... पेक्षा जास्त नसते. iii) अ) 1 कोटी 2 कोटी ਕ) क) 5 कोटी ..... हा उपक्रमाचा महत्वाचा पाया आहे. iv) अ) प्रकल्प अंकेक्षण ਕ) क) ताळेबंद निव्वळ नफा गुणोत्तर हे ...... म्हणून देखील ओळखले जाते. निव्वळ नफा खंड प्रमाण अ) निव्वळ नफा मार्जिन गुणोत्तर ਕ) निव्वळ नफा वाढीचे प्रमाण

		vi)	महाराष्ट्र औद्योगिक विकास महामंडळाची स्थापना या वर्षी झाली.					
			अ)	1960				
			ब)	1961				
			क)	1962				
	ब)	जोड्य	ा लाव	τ.			[5]	
			गट 'ः	अ '		गट 'ब'		
		i)	कोवि	ड - 19	अ)	ना नफा ना तोटा		
		ii)	आत्म	निर्भर भारत अभियान	ब)	1972		
		iii)	एम.ए	स.एम.इ. आव्हान	क)	मागणीत तूट		
		iv)	सम-	छेद विश्लेषण (बी.ई.ए.)	ड)	पाच टप्पे		
		v)	तांत्रिव	क सल्लागार संस्था (टी.सी.ओ.)	इ)	कुशल कामगारांची कमतरता		
प्र. 2)	टिपा '	लिहा.	(कोण	त्याही दोन)			[10]	
	अ)	सूक्ष्म,	लघु ३	आणि मध्यम उपक्रम (एमएसएमई)	यावर	कोविड – 19 चा प्रभाव.		
	ब)	सूक्ष्म,	लघु ३	आणि मध्यम उपक्रम (एमएसएमई)	च्या म	र्यादा.		
	क)	प्रकल	पांचे व	र्गीकरण.				
	ਭ)	महारा	ष्ट्र औ	द्योगिक विकास महामंडळ (एम.अ	ाय.डी.र	त्री.)		
प्र. 3)	अ)	सूक्ष्म,	लघुः	आणि मध्यम उपक्रम (एमएसएमई	) म्हण	ने काय? उपक्रमांचे विविध वर्गीकरण	ग स्पष्ट	
		करा.					[8]	
	ब)	उद्यम	नोंदणी	पोर्टल स्पष्ट करा.			[7]	
प्र. 4)	(10.	Пакад	ı ızını	जे काय? प्रकल्प अयशस्वी होण्य	ाची का	मार्ग मार्ग सम	[Q]	
4. 4)	31)			•			[8]	
	ब)			**		हामंडळ आणि भारतातील लघु औह		
		विका	स बक	द्वारे विविध आर्थिक सहाय्य स्पष्ट व	करा.		[7]	

• • •

Total No. of Questions : 4]	SEAT No. :
P-3006	[Total No. of Pages : 4

[6032]-513

T.Y. B.Com.

355 H: MARKETING MANAGEMENT - II

(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - V)

<i>Time</i> : 2 ¹ /	2 Hou	ers] [Max. Marks: 50						
Instruction	ons to	the candidates:						
1)	All	questions are compulsory.						
2)	Figu	ures to the right indicate full marks.						
Q1) A)	Fill in the blank with the most appropriate alternative (any Five):							
		[5]						
	i)	The purpose of non-profit organizations is to						
		(provide services, earning income, making a profit)						
	ii)	is the demand created in the minds of consumers for a product not available in the market.						
		(Declining demand, Latent demand, Negative demand)						
	iii)	is the process of estimating a company's sales revenue for a specific time period, commonly a month, quarter, or year.						
		(Market demand, Sales forecasting, Marketing)						
	iv)	is one of the external factors that affect the marketing organization.						
		(Distributors, Production process, Top management)						
	v)	are concerned with creating a lasting impression among consumers, improving product sales and market share.						
		(Brand Manager, Consumer, Manufacturer)						
	vi)	All the try to impress the brand of their product in the mind of the consumer.						
		(Manufacturer, Purchaser, Customer)						

B) Match the following:

	Column A		Column B
i)	A desire backed by economic power	a)	Ratio Analysis
ii)	Non-profit Organization	b)	Two companies come together to promote each other
iii)	Geographical Marketing Organizations	c)	A very large market
iv)	Double Brand Strategy	d)	Charitable Trust
v)	Sales Forecasting Method	e)	Demand

Q2) Write a short note (any two):

[10]

[5]

- a) Delphi Technique
- b) Features of Non-Profit Organization
- c) Customer Oriented Marketing Organization
- d) Brand Strategy
- **Q3**) a) Explain the types of demands in Marketing.

[8]

b) Explain the problems of the Non-Profit Organization.

[7]

Q4) a) Explain the factors affecting on Marketing Organization.

[8]

b) Explain the importance of Building a Brand Strategy.

[7]

P-3006

[6032]-513

T.Y. B.Com.

355 H: MARKETING MANAGEMENT - II

(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - V)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½	तास]		[एकूण गुण : 50
सूचना :	1)	सर्व प्रश	रन अनिवार्य आहेत.
	2)	उजवीव	कडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
 प्रश्न 1)	अ)	योग्य प	र्याय निवडून रिक्त जागा भरा. (कोणत्याही पाच) [5]
		i)	अव्यवसायिक संस्थांचा उद्देश हा असतो.
			(सेवा पुरविणे, उत्पन्न मिळविणे, नफा मिळविणे)
			बाजारपेठेत उपलब्ध नसलेल्या उत्पादनासाठी ग्राहकांच्या मनात निर्माण होणारी मागर्ण म्हणजे होय.
			(घटती मागणी, सुप्त मागणी, नकारात्मक मागणी)
		iii)	ही एखाद्या विशिष्ट कालावधीसाठी, सामान्यत: एक महिना, तिमार्ह किंवा वर्षासाठी कंपनीच्या विक्री उत्पन्नाचा अंदाज लावण्याची प्रक्रिया आहे.
			(बाजार मागणी, विपणन, विक्रीअंदाज)
		iv)	हा विपणन संस्थेवर परिणाम करणारा बाह्य घटक आहे.
			(वितरक, उत्पादन प्रक्रिया, उच्च व्यवस्थापन)
		v)	ग्राहकांमध्ये कायमस्वरूपी प्रभाव निर्माण करणे, उत्पादनांची विक्री आणि बाजारातील हिस्सा सुधारणे शी संबंधित आहे.
			(ब्रँड मॅनेजर, ग्राहक, उत्पादक)
		vi)	सर्व आपल्या उत्पादनाचा ब्रॅंड ग्राहकाच्या मनात ठसवण्याचा प्रयत्न करतात
			(उत्पादक, खरेदीदार, ग्राहक)

3

ब) योग्य जोड्या जुळवा.

_	.71	

	रकाना अ		रकाना ब
i)	आर्थिक शक्तीचे पाठबळ लाभलेली	अ)	गुणोत्तर विश्लेषण
	इच्छा		
ii)	विना नफा संघटना	ৰ)	एकमेकांना प्रमोट करण्यासाठी दोन
			कंपन्या एकत्र
iii)	भौगोलिक आधारावर विपणन संघटना	क)	खूप मोठी बाजारपेठ
iv)	स्रोत चिन्हांकन व्युहरचना	ड)	धर्मादाय संस्था
v)	विक्री अंदाज पद्धत	इ)	मागणी

प्रश्न 2) थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

[10]

- अ) डेल्फी तंत्र
- ब) विना नफा संघटनेची वैशिष्ट्ये
- क) ग्राहकाभिमुख विपणन संघटना
- ड) चिन्हांकन व्यूहरचना

प्रश्न 3) अ) विपणनामधील मागण्यांचे प्रकार स्पष्ट करा.

[8]

ब) विना नफा संघटनेच्या समस्या स्पष्ट करा.

[7]

प्रश्न 4) अ) विपणन संस्थेवर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा.

[8]

ब) चिन्हांकन व्यूहरचना तयार करण्याचे महत्त्व स्पष्ट करा.

[7]

Total No. of Questions : 4]		SEAT No. :	
P1799	[6032]-514	[Total No. o	f Pages : 4

T.Y.B.Com.

355 I : AGRICULTURAL AND INDUSTRIAL ECONOMICS-II (CBCS 2019 Pattern) (Semester - V) (Paper-II)

	((	CBC	S 2019 Pattern) (Sem	este	r - V) (Paper-II)
	ns to t	estion	ndidates: s are compulsory. he right indicate full marks.		[Max. Marks : 50
<i>Q1</i>) A)	Fill i	in the	Blanks (Attempt any 5 ou	ıt of 6	5) [5]
	i)	Whi	ch sector contributes the	most	to India's Economy.
		a)	Service sector	b)	Manufacturing sector
		c)	Agriculture sector	d)	Small scale industries
ii) Which of the following Industry is Not depend on ag				Not depend on agriculture sector.	
		a)	IT industry	b)	Sugar industry
		c)	Jute industry	d)	Textiles industry
	iii)	The	major problem of agricult	ural	marketing in India is
		a)	Price fluctuations	b)	Low agricultural productivity
		c)	Uncertainity in moonson	d)	Non-availability of seeds
	iv)	The	major problem of agricult	tural	processing industries is
		a)	Low quality of raw mater	ial	
		b)	Low quality of Human ca	pital	
		c)	Price fluctuations in raw	mate	rial
		d)	Lack of knowledge.		
	v)	Wha India	• •	c sec	etor in economic development of
		a)	Strong industrial base	b)	Generation of employment
		c)	Export promotion	d)	All of the above

		vi)	The model APLM act was passed in					
			a)	2020	b)	2018		
			c)	2017	d)	2016		
	D	Moto	h tha	following		[5]		
	В			following:	۵)	2017		
				of transport facility	a)	2017		
		ii)		M act	b)	Problem of agricultural marketing		
		,	Heal		c)	Reduction in public ownership		
		iv)	Disir	nvestment	d)	Health sector		
		v)	Expo	ort promotion	e)	SEZ		
Q2)	Writa) b)	Scop	e of	otes (Any 2 out of 4) agro processing industr of agricultural marketing		[10]		
	c)	Impo	ortanc	ce of sugar industry.				
	d)	Issue	es reg	arding deregulation.				
Q3)	a) b)	-		•		rocessing industries in India. [8] I marketing system in India. [7]		
Q 4)	a)	Expl	ain ir	n detail the importance o	f agro	based industries. [8]		
	b)	Write India		etail note on disinvestn	nent aı	nd future economics reforms of [7]		
				> >	+			

P1799

[6032]-514 T.Y.B.Com.

355 I : AGRICULTURAL AND INDUSTRIAL ECONOMICS-II (CBCS 2019 Pattern) (Semester - V) (Paper-II)

(मराठी रूपांतर)

वळ <i>: </i>	IJ			[
सूचना :-	<i>1</i>)	सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.		
	<i>2</i>)	उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.		
	3)	संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.		
प्र. 1) अ)	रिका	म्या जागा भरा. (कोणत्याही पाच)		[5]
	i)	भारतीय अर्थव्यवस्थे मध्येया क्षे	नेत्राचे र	
		अ) सेवा क्षेत्र	ब)	विनिर्माण क्षेत्र
		क) कृषीक्षेत्र	ਵ)	लघुउद्योग क्षेत्र
	ii)	उद्योग कृषी क्षेत्रावर अवलंबून न	ाही.	
		अ) IT उद्योग	ब)	साखर उद्योग
		क) ज्युट उद्योग	ਭ)	वस्त्रो उद्योग
	iii)	भारताच्या कृषि विपणनातील सर्वात महत्वाची र	प्रमस्या	ही आहे.
		अ) किमतीतील चढउतार	ब)	अल्प कृषी उत्पादकता
		क) मान्सूनची अनिश्चितता	ਭ)	बियाण्यांची अनुपलब्धता
	iv)	ही कृषी प्रक्रिया उद्योगांची सर्वात	त प्रमूख	व्र समस्या आहे.
		अ) कच्चा मालाचा निम्न दर्जा	ब)	मानवी भांडवलाचा निम्न दर्जा
		क) कच्चा मालाच्या किंमतीत अनिश्चितता	ਭ)	माहितीचा अभाव
	v)	भारताच्या आर्थिक विकासातील सार्वजनिक क्षेत्र आहे.	ाची …	सर्वात महत्वाची भूमिका
		अ) औद्योगिकी करणाचा मजबूत पाया	ब)	रोजगार निर्मिती
		क) निर्यात प्रोत्साहन	ਭ)	सर्व
	vi)	APLM कायदा मध्ये संमत क	रण्यात	आला.
		अ) 2020	ब)	2018
		क) 2017	ਤ)	2016

ৰ)	योग्य जोड्या लावा.							
	i) वाहतूक सुविधांचा अभाव	अ)	2017					
	ii) APLM कायदा	ब)	कृषि विपणनाची समस्या					
	iii) आरोग्य	क)	सार्वजनिक मालकीतील घट					
	iv) निर्गुंतवणूक	आरोग्य क्षेत्र						
	v) निर्यात प्रोत्साहन	ई)	SEZ					
प्र. 2) टिपा	लिहा. (कोणत्याही दोन)			[10]				
अ)	कृषि प्रक्रिया उद्योगांची व्याप्ती							
ब)	कृषि विपणनाच्या समस्या							
क)	साखर उद्योगांचे महत्व							
ड)	निर्गुंतवणूकीबाबत चर्चेचे मुद्दे							
प्र. 3) अ)	भारतातील कृषि प्रक्रिया उद्योगांच्या समस्य	ग्रा सविस्तर	पणे स्पष्ट करा.	[8]				
ब)	भारतातील सद्यास्थितीतील किरकोळखादर	य विपणन व	व्यवस्था विशद करा.	[7]				
प्र. 4) अ)	कृषि आधारित उद्योगांचे महत्व सविस्तरपर	गे स्पष्ट कर	τ.	[8]				
ब)	भारतातील भावी आर्थिक सुधारणा आणि निर्गुंतवणूक याविषयी भाष्य करा.							
	$\rightarrow$ $\rightarrow$	·						

Total No. of Questions : 4]		SEAT No.:
P1800	[6032]-515	[Total No. of Pages : 4

T.Y.B.Com. 355 (J): DEFENCE BUDGETING, FINANCE & MANAGEMENT (Special Paper-II) (2019 Pattern) (Semester - V)

Time: 2½ Hours] [Max. Marks: 70

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- **Q1**) Attempt any five of the following (Any five)

 $[5 \times 2 = 10]$

- a) What is Joint Common Test Set (JCTS)
- b) Define security.
- c) Define finance.
- d) State the meaning of development.
- e) Define budget.
- f) Define defence budget.
- **Q2**) Attempt any four of the following (Any four)

 $[4 \times 5 = 20]$

- a) Line of Actual Control (LAC)
- b) DPSU'S
- c) Ministry of defence
- d) SCO- Shanghai Cooperation Organisation
- e) Weapons

Q3) Attempt any four of the following (Any four)

 $[4 \times 5 = 20]$

- a) Explain weapons procurement policies in India since 1947.
- b) Explain basic aims and objectives of Defence public sector undertaking.
- c) State the role of the US Pacific Air Forces (PACAF)
- d) Explain the political aspects of defence production.
- e) State the future prospects of the defence debate.

Q4) Attempt any two of the following (Any Two)

 $[2 \times 10 = 20]$

- a) Explain in detail India's Missile Systems.
- b) State the role of the department of Defence production.
- c) Explain in detail information and role of Defence public sector undertakings.

Total No. of Questions: 4]

P1800

[6032]-515 T.Y.B.Com.

335 (J): DEFENCE BUDGETING, FINANCE & MANAGEMENT (Special Paper-II)

(2019 Pattern) (Semester - V)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास]

[एकूण गुण : 70

सूचना :-

- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

 $[5 \times 2 = 10]$

- अ) जॉईन कॉमन टेस्ट सेट म्हणजे काय?
- ब) सुरक्षेची व्याख्या द्या.
- क) फायनान्स व्याख्या द्या.
- ड) विकासाचा अर्थ सांगा.
- इ) अर्थसंकल्प व्याख्या द्या.
- फ) संरक्षण अर्थसंकल्प व्याख्या द्या.

प्र.2) टिपा लिहा. (कोणतेही चार)

 $[4 \times 5 = 20]$

- अ) लाईन ऑफ ऍक्च्युअल कंट्रोल (एल.ए.सी.)
- ब) डी पी एस यु
- क) संरक्षण मंत्रालय
- ड) एस सी ओ-शांघाय को अपरेशन ऑर्गनायझेशन
- इ) शस्त्रास्त्रे

प्र.3) खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

 $[4 \times 5 = 20]$

- अ) 1947 नंतरचे शस्त्रास्त्रे खरेदी धोरण स्पष्ट करा.
- ब) संरक्षण उत्पादनातील सार्वजनिक क्षेत्राची मुळ ध्येय आणि उद्दिष्टे स्पष्ट करा.
- क) यु एस पॅसिफिक एअर फोर्स ची भूमिका सांगा.
- ड) संरक्षण उत्पादनातील राजकीय पैलू स्पष्ट करा.
- इ) संरक्षण वादाच्या भविष्यातील शक्यता सांगा.

प्र.4) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

 $[2 \times 10 = 20]$

- अ) भारताची क्षेपणास्त्र प्रणाली सविस्तर वर्णन करा.
- ब) संरक्षण उत्पादन विभागाची भूमिका सविस्तर स्पष्ट करा.
- क) सार्वजनिक उत्पादन विभागची माहिती व भूमिका सविस्तर स्पष्ट करा.

• • •

Total No. of Questions : 4]	SEAT No. :	
P1801	[Total No. of P	ages : 4

[6032]-516 T.Y.B.Com.

355 - K : INSURANCE, TRANSPORT AND TOURISM-II Insurance Special Paper (2019 Pattern) (Semester - V)

			(201) 1 atteri	i) (Bellies	itti - v)	
1)	ons to All qu	the co estion	undidates: ns are compulsory. the right indicate full t	marks.		[Max. Marks: 50
Q1) A)	Fill	in th	e Blanks (Attempt a	ny 5 out of	7)	$[2 \times 5 = 10]$
	i)	Ris	k management is co	ncerned wi	th	
		a)	Arranging and con	trolling of	activities	
		b)	Planning arranging	and contro	olling of activities	S
		c)	Managing of funds	S		
		d)	Controlling			
	ii)	Inst	urance is based on T	Transfer of	Risk of the	·
		a)	Insured person	b)	Insurer	
		c)	Agent	d)	None of these	
	iii)	In t	he concept of Insura	ance. Risk	always implies	a
		a)	Doubt	b)	Mitigation	
		c)	Probability	d)	All of these	
	iv)		is Not a Type of	Hazard.		
		a)	Legal risk	b)	Social risks	
		c)	Physical risks	d)	Personal Risk	
	v)	Ris	k Insured against de	eath is a con	ntract of	_
		a)	Agreement	b)	Permission	
		c)	Assurance	d)	Caveat emptor	

		vi)	Whe	en does a policy lapse?			
			a)	No premium paid	b)	Sickness	
			c)	Address change	d)	Leaving the city.	
		viii)	N.C	.B. stands for			
			a)	National Co-operative Ba	ınk		
			b)	National credit Bureau			
			c)	No claim Bonus			
			d)	No Change Bonus			
	B)	Mato	ch the	e following:			[5]
		i)	Fund	damental Risk	a)	Changes in the economy	
		ii)	Parti	icular Risk	b)	Stable Environment	
		iii)	Stati	ic Risk	c)	Accident	
		iv)	Pure	Risk	d)	Physical disability	
		v)	Dyn	amic Risk	e)	Unemployed	
Q 2)	Writ	e sho	rt no	tes (Any 2 out of 4)		[1	[0]
	a)	First	pren	nium.			
	b)	Risk	prev	ention and avoidance.			
	c)	Prici	ng el	ements.			
	d)	Mari	ine In	surance Act 1963.			
Q 3)	a)	Expl	ain th	ne concept of "Days of Grad	ce" in	different types of insurance.	[8]
	b)	State	, tha	ingurance and Digle Manag		nt Taghniguag?	[7]
	b)	State	ine i	insurance and Risk Manag	gemei	it recliniques?	[7]
Q4)	a)	Expl	ain ir	n detail Rate Computation.			[8]
	b)	Expl	ain tł	ne importance clause unde	r Pub	lic Liability Insurance Act.19	91. [7]

P1801

[6032]-516 T.Y.B.Com.

335 - K : INSURANCE, TRANSPORT AND TOURISM - II Insurance Special Paper

(2019 Pattern) (Semester - V)

(मराठी रूपांतर)

वेळ <i>: 2½</i> त	ास]					[एकूण गुण : 5 0
सूचना :-	1) 2)		प्रश्न अनिवार्य आहेत. ोकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवि	तात.		
प्र. 1) अ)	रिका	म्या जा	गा भरा. (7 पैकी कोणतेही 5 र	सोडवा)		[5]
	i)	जोर्ख	ोमच्यवस्थापनाशी र	पं बंधित आहे.		
		अ)	कामकाजाची व्यवस्था आणि	नियंत्रण		
		ब)	कामकाजाचे नियोजन, व्यवस	था आणि नियंत्रण	τ	
		क)	निधी व्यवस्थापन			
		ਭ)	नियंत्रण ठेवणे			
	ii)	विमा	ला जोखीम हस्तां	तरणावर आधारित	ा आहे.	
		अ)	विमाधारक व्यक्ती	ब)	विमाकर्ता	
		क)	एजंट	ਫ)	यापैकी नाही	
	iii)	विम्य	ाच्या संकल्पनेत, जोखीम नेहमी	सूचित	ा करते.	
		अ)	शंका	ৰ)	शमन	
		क)	संभाव्यता	ਤ)	यापैकी सर्व	
	iv)	••••	हा धोक्याचा प्रकार ना	ही.		
		अ)	कायदेशीर जोखीम	ৰ)	सामाजिक जोखी	म
		क)	शारीरिक जोखीम	ਭ)	वैयक्तिक जोखीम	Г
	v)	मृत्यू	~~व्या जोखमीवर विमा उतरवणे हा~~	एक	आहे.	
		अ)	संमती	ৰ)	परवानगी	
		क)	आश्वासन	ਫ਼)	खरेदीदार सावध	रहाणे

	vi)	पॉलिसी केव्हा संपेल?					
		अ)	विमा हप्ता दिले नाहीत तर	ब)	आजारपणामुळे		
		क)	पत्ता बदलल्यामुळे	ड)	शहर सोहत असल्याने		
	vii)	N.C	.B. याचा अर्थ				
		अ)	राष्ट्रीय सहकारी बँक	ब)	नॅशनल क्रेडिट ब्युरो		
		क)	कोणताही दावा बोनस नाही	ड)	कोणताही बदल बोनस नाही		
	ब)	जोड्य	गा जुळवा.			[5]	
		i)	मूलभूत जोखीम	अ)	अर्थव्यवस्थेत बदल		
		ii)	विशिष्ट जोखीम	ब)	स्थिर पर्यावरण		
		iii)	स्थिर जोखीम	क)	अपघात		
		iv)	शुद्ध जोखीम	ਵ)	शारीरिक अपंगत्व		
		v)	डायनामीक जोखीम	इ)	बेरोजगार		
ज. 2)	टिपा	लिहा.	(4 पैकी कोणतेही 2)			[10]	
	अ)	पहिल	॥ हप्ता				
	ब)	जोर्ख	म प्रतिबंध आणि टाळणे.				
	क)	किंमत	गीची घटक				
	ਵ)	सागर्र	विमा कायदा 1963				
प्र. 3)	अ)	विवि	ध प्रकारच्या विम्यामध्ये ''कृपेचे दिवस"	ही संक	ल्पना स्पष्ट करा.	[8]	
	ਕ)	विमा	आणि जोखीम व्यवस्थापन तंत्रे स्पष्ट कर	t .		[7]	
	٦)	191111	जानि जादारा ज्यय (यापर राज र पट पत	•		[,]	
			` `				
प्र. 4)	अ)	दर ग	णनाचे तपशीलवार वर्णन करा.			[8]	
प्र. 4)	अ) ब)		णनाचे तपशीलवार वर्णन करा. तनिक दायित्व विमा कायदा 1991 अंतर्ग	ति महत्त्त	त्राचे कलम स्पष्ट करा.	[8] [7]	

• • •

Total No.	of Qu	estion	ns:4]		SEAT No. :	:
P1802						No. of Pages : 2
			[60	032]-517	_	S
			T.Y	B.Com.		
355 (L)	):C	OMI	PUTER PROGI	RAMMINO	GAND APPLI	CATION-II
		C	omputer Netwo	rking & E-	Commerce-I	
			(2019 Patte	rn) (Seme	ster-V)	
<i>Time</i> : 2½	Hour	·s]			1	[Max. Marks : 50
Instructio	ns to	the ca	indidates:			
•	_		ns are compulsory.			
2)	Figur	es to t	he right indicate full	marks.		
Q1) A)	Fill	in the	e blanks. (Attempt	any 5 out of	6)	[5]
	a)		topology requi	res a central	controlleror hub	
		i)	Star	ii)	Mesh	
		iii)	Bus	iv)	Ring	
	b)		topology require	es a multipoi	nt connection.	
		i)	Mesh	ii)	Star	
		iii)	Ring	iv)	Bus	
	c)	In a	connection i	more than 2	devices can share	a single link.
		i)	Point-to-point	ii)	Primary	
		iii)	Multipoint	iv)	Secondary	
	d)	The	entities in the same	elayer on dif	ferent machines a	re called
		i)	hosts	ii)	Peers	
		iii)	Protocols	iv)	IMP's	
	e)		is main function	on of the tran	sport layer.	
		i)	Process to proces	ss delivery		
		ii)	Note to node deli	very		
		iii)	Synchronization			
		iv)	Updating & main	tenance of ro	outing tables.	

The OSI model has____layers.

ii)

iv) 7

5

f)

i)

iii)

4

6

P.T.O.

Match the following. [5] B) List-I List-II Data link layer i) Encryption a) Network layer ii) Connection control b) Transport layer iii) Routing c) d) Presentation layer iv) Framing

Q2) Short notes. (any 2 out of 4)

[10]

- a) Blue tooth
- b) Serial Network
- c) Half duplex
- d) Radio Transmission
- Q3) a) Explain the computer network concept and types of networks. [8]
  - b) Explain guided media (Wired) with types in detail. [7]
- **Q4**) a) Explain Network Interface Card (NIC) and its components. [8]
  - b) Amazon case study-Tearing Down the whole business: [7]

Amazon runs a plat form business model as a core model with several business units within some units, like prime & the advertising business are highly tied to the e-commerce plat form for instance prime help. Amazon reward repeat customers thus enhancing its platform business other units like AWS helped improved Amazons tech infrastructure. Today Amazon is a tech gaint who dominated the e-commerce business by offering a wide dominated the ecommerce business by offering a wide variety of product at low cost & with a delivery service propelled by its inventory management infrastructures built over the years.

But if Amazon is an extremely complex company which cant be easily labled. how can we called its business model?

Amazon mission statement is to serve consumer through online, physical stores and Focus on selection, price and convienience.

Amazon vision statement is to be Earth's most customer centric company. Where customers can find and discover anything might want to buy online and endeavors to offer it's customer the lowest possible pricess.

- i) What is the main idea of the case study?
- ii) What is the problem that you can identify?
- iii) What are the possible solution that you can give?

SEAT No.	:	
----------	---	--

P-1803

[Total No. of Pages: 4

[6032]-518

T.Y. B.Com. (Semester - V)

356(a): BUSINESS ADMINISTRATION - III **Finance**

		(2	2019 Pattern) (Special Paper - III)	
Time: 21/		_	-	Tax. Marks: 50
Instruction 1)			candidates: tions are compulsory.	
2)		_	to the right indicate full marks.	
Q1) A)	Fill	in th	he Blanks (Any 5):	[5]
	i)	Eur	ronext is the stock exchange of	
		a)	The united kingdom	
		b)	France	
		c)	European union	
	ii)	A f	forecast is not	
		a)	a prediction of future events	
		b)	based on expert opinion	
		c)	a budget	
	iii)	Pub	blic deposits are the deposits that are raised	directly from
			·	
		a)	the public	
		b)	the directors	
		c)	the owners	
	iv)	Rat	te of return on capital is exceptionally high in _	·
		a)	Under Capitalization	
		b)	Over Capitalization	
		c)	Working Captial	
	v)		e headguarters of Investment Information and gency (ICRA) Limited is located in	Credit Rating
		a)	Mumbai	
		b)	Gurugram	
		c)	New Delhi	

		V1)	shares carry p	oriority	rights.	
			a) Equity shares			
			b) Preference shares			
			c) Debentures			
		vii)	Merchant Loans are		Loans.	
			a) Short Term			
			b) Medium Term			
			c) Long Term			
	B)	Mat	ch the Pairs. (Any 5)		[5	[]
			Group A		Group B	
		i)	SEBI	a)	Total amount of Long terr funds available to the compan	
		ii)	NSE	b)	Current Assets	
		iii)	CRI SIL	c)	Long Term source of Financ	e
		iv)	Bridge Loans	d)	Short Term Loan	
		v)	Equity shares	e)	Credit Rating Agency	
		vi)	Capitalization	f)	Nationa Stock Exchange	
		vii)	Working Capital	g)	Securities Exchange Board of India	f
Q2)	Wri	te Sh	ort Notes on [Any 2]		[10	)]
	a)	Rou	tine Functions of Finance			
	b)	Sco	pe of Financial Planning			
	c)	Cap	ital Structure			
	d)	Trac	de Credit			
Q3)	a)	Wri	te the objectives of Financi	ial Mana	agement. [8	3]
	b)	Exp	lain the methods of Estima	ating Fi	nancial Requirements. [7	]
Q4)	a)	Wha	at do you mean by Under-	Capitali	zation. [8	;]
	b)	State	e the difference between Ed	quity sh	ares and preference shares. [7	]
				•		

P-1803

[6032]-518

T.Y. B.Com. (Semester - V)

356(a): BUSINESS ADMINISTRATION - III

Finance

(2019 Pattern) (Special Paper - III) (मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास]

[एकूण गुण : 50

सूचना :

- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
- 2) उजवीकडील अंक गुण दर्शवितात.
- 3) संदर्भासाठी मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.

प्रश्न 1) अ) गाळलेल्या जागा भरा. (कोणत्याही 5)

[5]

- i) युरोनेक्स्ट हा ..... चा भागबाजार आहे.
  - अ) दि युनायटेड किंगडम
  - ब) फ्रान्स
  - क) युरोपियन युनियन
- ii) अंदाज हे ..... नाही.
  - अ) भविष्यातील घटनांचा अंदाज
  - ब) तज्ञांच्या मतावर आधारित
  - क) अंदाजपत्रक
- iii) सार्वजनिक ठेवी म्हणजे ...... ने थेट जमा केलेल्या ठेवी होत.
  - अ) लोकां
  - ब) पदाधिकाऱ्यां
  - क) मालकां
- iv) भांडवल लाभावरील दर हे ..... यात जास्त असतात.
  - अ) न्यून भांडवलीकरण
  - ब) अधिभांडवलीकरण
  - क) खेळते भांडवल
- v) ICRA (Investment Information and Credit Rating Agency) चे मुख्यालय ...... येथे आहे.
  - अ) मुंबई
  - ब) गुरुग्राम
  - क) नवी दिल्ली

		vi)	या भागांना प्राधान्य हक्क असतात		
			अ) सामान्यभाग		
			ब) अग्रभाग		
			क) कर्जरोखे		
		vii)	व्यापारी कर्जे असतात.		
			अ) अल्पकालीन		
			ब) मध्यमकालीन		
			क) दीर्घकालीन		
	ब)	जोङ्	ग्रा लावा. (कोणत्याही 5)		[5]
			गट अ		गट ब
		i)	SEBI	अ)	कं पनीकडे उपलब्ध असलेल्या दीर्घ मुदतीच्या ठेवीची एकूण रक्कम
		ii)	NSE	ब)	चालू मालमत्ता
		iii)	CRISIL	क)	दीर्घकालीन वित्तपुरवठ्याचा मार्ग
		iv)	Bridge Loans	ड)	अल्पकालीन कर्ज
		v)	सामान्य भाग	इ)	पतनिर्धारण करणारी संस्था
		vi)	भांडवलीकरण	फ)	भारतातील राष्ट्रीय भागबाजार
		vii)	खेळते भांडवल	य)	भारतीय प्रतिभूती आणि विनिमय मंडळ
प्रश्न 2)	टीपा	लिहा (	(कोणत्याही 2)		[10]
	अ)	वित्ता	ची नियमित कार्ये		
	ब)	वित्ती	य नियोजनाची व्याप्ती		
	क)	भांडव	ाल संरचना		
	ਭ)	व्यापा	री कर्जे खाते		
प्रश्न 3)	अ)	वित्ती	य व्यवस्थापनेची उद्दिष्टे स्पष्ट करा.		[8]
	ब)	वित्ती	य गरज अंदाजाच्या पद्धती स्पष्ट कर	π.	[7]
प्रश्न 4)	अ)	न्युन १	भांडवलीकरण म्हणजे काय.		[8]
- /	ਕ)	• `	न्य भाग आणि अग्रहक्क यातील प	रक स्प	

かめめ

Total No. of Questions : 4]	SEAT No.:
D_180/	[Total No. of Pages : 4

[6032]-519

T.Y. B.Com.

365 B: BANKING AND FINANCE - III

			nking Law and l 119 Pattern) (CB					
T: 21	/ TT	·	Tattern) (CE	<i>(</i> B)	·			
Time: 21/		_	7. 7 .		[Max. Marks: 50			
			candidates:					
,	1) All questions are compulsory.				,			
2)	Figi	ures t	to the right side indicat	te full mai	rks.			
Q1) A)	Fill	Fill in the blanks (Attempt any five): [5]						
i)		Section 17 of Banking Regulation Act deals with						
	ŕ	a)	Reserve Fund	_				
		c)	Audit	d)	Banking Ombudsman			
	ii)		section of Ba	nking Re	gulation Act 1949 define word			
		'ba	'banking company'.					
		a)	4 B	b)	5 C			
		c)	6 B	d)	10 B			
	iii)		is not the negotiable instrument.					
		a)	Cheque	b)	Promissory Note			
		c)	Bill of Exchange	d)	Currency Note			
	iv)		the Insolvency and Bankruptcy					
			de, 2016?					
	a) Promoting availability of credit							
b) Promoting entrepreneurship c) Insolvency resolution of corporate persons								
					~~-~~			
		d)	Recovery of loans b	•				
	v) Regulates Insolvency Professionals.							
		a)	Ministry of Corpora	-				
				cy and Bankruptcy board of India				
		c) National Company law Tribunal						
	• \	d)	Reserve Bank of Inc					
	vi)		•		e is introduced under			
	a) Section 25 A b) Section 30 A							
		c)	Section 35 A	d)	Section 40 A			

	B)	Mat	tch the following:			[5]	
		i)	Central Bank of India	a)	Section 5 B		
		ii)	Definition of word 'Banking'	b)	2016		
		iii)	Negotiable instrument	c)	Section 44 A		
		iv)	Insolvency and Bankruptcy Code	d)	RBI		
		v)	Voluntary Amalgamation	e)	Freely Transferable		
Q2)	Wri	te Sl	nort Notes (Any 2) :			[10]	
	a)	a) Compulsory Amalgamation					
	b)	o) Dishonour of Cheque					
	c)	c) Insolvency and Bankruptcy board of India					
	d)	Banking Ombudsman					
<i>Q3</i>)	a)	Exp	lain the powers of Reserve Bank of	India	l .	[8]	
	b)	Explain the features of Negotiable Instruments. [7]				[7]	
Q4)	a)	Explain the powers and duties of Banking Ombudsman. [				[8]	
- *	b)					[7]	
			$\nabla\nabla\nabla\nabla$				

P-1804

[6032]-519

T.Y. B.Com.

365 B: BANKING AND FINANCE - III

Banking Law and Practices in India - I

(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - V)

(मराठी रूपांतर)

				(मराठा रूपात	14)	
वेळ : 2½	तास]					[एकूण गुण : 50
सूचना :	<i>1</i>)	सर्व प्र	ाश्न आ	वश्यक आहेत.		
	2)	उजवी	ोकडील	अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शविता	ात.	
	3)	संदर्भा	र्माठी इ	इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.		
प्रश्न 1)	अ)	रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही पाच)				
ŕ	i) बँक व्यवसाय नियमन कायद्याचे कलम 17				н 17	
			अ)	राखीव निधी	ब)	रोख राखीव
			क)	अंकेक्षण	ड)	बँकिंग लोकपाल
		ii)	बँक व	<mark>त्र्यवसाय नियमन कायदा 1</mark> 949	9 मध्ये	कलमाने 'बँकिंग कंपनी'
			शब्दा	ची व्याख्या केली आहे.		
			अ)	4 ভ	ब)	5 क
			क)	6 ब	ड)	10 ब
		iii)	•••••	हे चलनक्षम दस्तऐवज न	गही.	
			अ)	धनादेश	ब)	वचन पत्र
			क)	विनिमय पत्र	ड)	चलनी नोट
		iv)	खाली	लपैकी हे दिवाळख	गेरी आणि	नादारी संहिता 2016 चे उद्दिष्ट नाही.
			अ)	क्रेडिच्या उपलब्धतेला प्रोत्साहः	न देणे	
			ब)	उद्योजकतेला प्रोत्साहन देणे		
		क) कॉर्पोरेट व्यक्तींचे दिवाळ			चे निकारप	ग करणे
		कर्जदारांकडून कर्जाची वसुली				
		v)	•••••	दिवाळखोर व्यावसारि	कांचे निय	ामन करते.
			अ)	व्यावसायिक व्यवहार मंत्रालय		
			ਕ)	भारतीय दिवाळखोरी आणि ना		
			क)	राष्ट्रीय कंपनी कायदा न्यायाधिक	करण	
			-	भारतीय रिझर्व्ह बँक		
		vi)		। लोकपाल योजना		
				कलम 25 अ	-	कलम 30 अ
			क)	कलम 35 अ	ड)	कलम 40 अ

	ब)	जोड्या जुळवा.	[5]
		i) भारताची मध्यवर्ती बँक अ) कलम 5 ब	
		ii) 'बॅंकिंग' शब्दाची व्याख्या ब) 2016	
		iii) चलनक्षम दस्तऐवज क) कलम 44 अ	
		iv) दिवाळखोरी आणि नादारी संहिता ड) भारतीय रिझर्व्ह बँक	
		v) ऐच्छिक एकत्रीकरण इ) मुक्त हस्तांतरणीय	
प्रश्न 2)	टिपा	लिहा. (कोणत्याही दोन)	[10]
	अ)	सक्तीचे एकत्रीकरण	
	ৰ)	धनादेशाचा अनादर	
	क)	भारतीय दिवाळखोरी आणि नादारी मंडळ	
	ਭ)	बँकिंग लोकपाल	
प्रश्न 3)	अ)	भारतीय रिझर्व्ह बँकेचे अधिकार स्पष्ट करा.	[8]
A (1 0)	ਰ) ਬ)	चलनक्षम दस्तऐवजांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.	[7]
	<i>a)</i>	वलनदान दसार्वजाचा पाराट्य स्पष्ट करा.	[/]
प्रश्न 4)	अ)	बँकिंग लोकपालचे अधिकार आणि कर्तव्ये स्पष्ट करा.	[8]
	ৰ)	दिवाळखोरी आणि नादारी संहिता महत्त्व स्पष्ट करा.	[7]

Total No. of Questions : 4]	SEAT No. :
P-1805	[Total No. of Pages : 4

[6032]-520

T.Y. B.Com. (Semester - V)

356C : BUSINESS LAW AND PRACTICES - III (2019 Pattern) (CBCS) (Paper - III)

<i>Time</i> : 2 ¹ /		_			[Max. Marks: 50
			candidates:		
1)		-	ions are compulsory.		
2)	Figi	ures t	to the right indicate full ma	rks.	
Q1) A)	Fill	in th	e blank with the most ap	prop	oriate alternative (any Five): [5]
	i)		is not a	pen	alty that can be imposed under
		the	Custom Act 1962.		
		a)	Confiscation of goods	b)	Imprisonment of the offender
		c)	Monetary fine	d)	Revocation of Passport
ii) Under circumstances can the Custom seize and confiscate goods and conveyance under Act of 1962.					_
		a)	Non-payment of custor	ns di	uty
		b)	Smuggling		
		c)	Misdeclaration		
		d)	All of the above		
	iii)		is not a benef	it of	GST in India.
		a)	Reduction in tax evasion	n	
		b)	Simplification of tax str	uctu	re
		c)	Increase in tax rates		
		d)	Boost to the economy		
	iv)		is an examp	le of	a zero-rated supply under GST
		in I	ndia.		
		a)	Exports of goods or ser	vice	S
		b)	Supply of goods or serv	vices	within the state
		c)	Supply of alcoholic be-	erag	ges
		d)	Supply of luxury good	S	

		V)		documents are r	equir	ed for GST registration in India.			
			a)	PAN card of the busine	SS				
			b) Aadhaar card of the authorized signatory						
		SS							
			d) All of the above						
		vi)		GSTR form is	used	to file annual returns for regular			
			tax	payers		_			
			a)	GSTR-1	b)	GSTR-2A			
			c)	GSTR-3B	d)	GSTR-9			
	B)	Mat	tch 1	the following:		[5]			
			Co	lumn 'A'		Column 'B'			
		i)	The	e document required for	a)	Annual return to be filed once			
			the	clearance of goods		for each financial year			
			exp	orted from India.					
		ii)	The	e type of duty levied on	b)	Shipping Bill			
			goo	ods exported from India.					
		iii)	GS	TR-3B	c)	Return has to be filed by a			
						composition dealer			
		iv)	GS	TR-4	d)	Export Duty			
		v)	GS	TR-1	e)	Monthly return for regular taxpayers			
Q 2)	Wri	te a	shor	t note (any two) (150 w	ords	each): [10]			
	a)	Prol	hibit	ed goods as per Custom.	Act 1	1962.			
	b)	Rev	erse	Charge Mechanism.					
	c)			es applicable for goods ar	nd se	rvices.			
	d)	Prod	cess	for GST return filing.					
Q 3)				following questions					
	a)			vhat circumstances can go Customs department?	ods a	and conveyances be confiscated [8]			
	b)	•		e the different types of G	ST in				
Q4)	Ans	wer	the	following questions :					
	a)	Exp	lain	the key functions and res	spons	sibilities of the GST Council in			
		Indi	ia.			[8]			
	b)	Wha	at ar	e the Offences & Penal P	rovis	ions under GST Laws? [7]			

वेळ : 21/2 तास]

[6032]-520

T.Y. B.Com. (Semester - V)

356C: BUSINESS LAW AND PRACTICES - III (2019 Pattern) (CBCS) (Paper - III)

(मराठी रूपांतर)

सूचना :						
	1)	सर्व प्र	ाश्न अ	निवार्य आहेत.		
	2)	उजर्वा	ोकडे वि	देलेली संख्या पूर्ण गुण दर्शवतात.		
प्रश्न 1)	अ)	सर्वात	योग्य	पर्यायाने रिक्त जागा भरा (कोणते	ही पाच)	: [5]
		i)	सीमा	शुल्क कायदा 1962 अंतर्गत	• • • • • • • •	हा दंड आकारला जाऊ शकत
			नाही.			
			अ)	माल जप्त करणे	ब)	गुन्हेगाराला तुरुंगवास
			क)	आर्थिक दंड	ਭ)	पारपत्र रद्द करणे
		ii)	••••	परिस्थितीत सीमाशुल्व	क्र विभाग	। 1962 च्या सीमाशुल्क कायद्यानुसार
			वस्तू	स्तू आणि जप्त करू शकतो.		
			अ)	सीमाशुल्क न भरणे	ब)	तस्करी
			क)	चुकीची घोषणा	ਤ)	वरील सर्व
		iii)	• • • • •	हा भारतात जीएसटी च	ा लाभ न	गही.
			अ)	कर चुकवेगिरी कमी करणे	ब)	कर रचनेचे सरलीकरण
			क)	कर दरात वाढ	ਤ)	अर्थव्यवस्थेला चालना
		iv)	भारत	ातील जीएसटी अंतर्गत शून्य-दर	पुरवठ्या	चे हे उदाहरण आहे.
			अ)	वस्तू किंवा सेवांची निर्यात	ब)	राज्यात वस्तू किंवा सेवांचा पुरवठा
			क)	अल्कोहोलयुक्त पेयेचा पुरवठा	ਭ)	चैनीच्या वस्तूचा पुरवठा
		v)	भारत	ात जीएसटी नोंदणींसाठी	• • • • • • • •	कागदपत्रे आवश्यक आहेत.

वरील सर्व

व्यवसायाचे पॅन कार्ड

व्यवसायाचा पत्ता पुरावा

अधिकृत स्वाक्षरीकर्त्यांचे आधार कार्ड

3

अ)

ਕ)

क)

ड)

[एकूण गुण : 50

		v1) निर्यामत करदात्याना वाषिक रिटने भरण्यासाठी G जातो.			GSTR फाम वापरला		
			अ)	GSTR-1	ৰ)	GSTR-2A	
			क)	GSTR-3B	ਤ)	GSTR-9	
	ब)	योग्य	जोड्या	ा जुळवा :		[5]	
			'अ' ः	गट		'ब' गट	
		i)	भारत	ातून निर्यात केलेल्या	अ)	वार्षिक रिटर्न प्रत्येक आर्थिक	
			माला	च्या मंजुरीसाठी आवश्यक		वर्षासाठी एकदा भरावे लागेल	
			काग	दपत्र			
		ii)	भारत	ातून निर्यात होणाऱ्या मालावर	ब)	शिपिंग बिल	
			आक	ारण्यात येणाऱ्या शुल्काचा प्रव	कार		
		iii)	GS	TR-3B	क)	रिटर्न कंपोझिशन डीलरने भरावा	
			~ ~ -			लागतो	
		iv)		ΓR-4	ਤ)	निर्यात शुल्क	
		v)	GS'	ΓR-1	इ)	नियमित करदात्यासाठीचा मासिक रिटर्न	
						१रटन	
प्रश्न 2)	थोडव	म्यात वि	टेपा लि	हा. (कोणत्याही दोन) :		[10]	
	अ)	सीमा	शुल्क व	कायदा 1962 नुसार प्रतिबंघि	ात वस्तू		
	ब)	प्रत्या	वर्ती अ	ाकार यंत्रणा			
	क)	वस्तू	त्रस्तू आणि सेवांसाठी लागू असलेले जीएसटी दर				
	ਭ)	जीएस	गटी रिट	र्न भरण्याची प्रक्रिया			
प्रश्न 3)	खार्ल			उत्तरे द्या			
	अ)	सीमा	शुल्क रि	विभागाकडून कोणत्या परिस्थि	तीत वस्तू अ	ाणि वाहतूक जप्त केली जाऊ शकते?	
	_\			2 - 2 - 2 - 2 - 2 - 2 - 2 - 2 - 2	>-	[8]	
	ब)	भारत	ात जाए	्सटी चे विविध प्रकार कोणते	आहत?	[7]	
प्रश्न 4)	खार्ल	ोल प्रश	नांची उ	उत्तरे द्या			
,	अ)	भारत	ातील उ	जीएसटी च्या प्रशासनामध्ये र्ज	ोएसटी परिष	देची प्रमुख कार्ये आणि जबाबदाऱ्या	
	,	स्पष्ट				[8]	
	ब)	जीएस	गटी का	यद्यांतर्गत गुन्हे आणि दंडाच्या	तरतुदी काय	आहेत? [7]	

Total No. of Questions: 4]	SEAT No. :
P-1806	[Total No. of Pages : 4

[6032]-521

T.Y. B.Com. (Semester - V)

356 D: CO-OPERATION AND RURAL DEVELOPMENT - III

(2019 Pattern) (CBCS)

<i>Time</i> : 2 ¹ /	2 Hou	rs]			[Max. Marks: 50
Instruction	ons to	the c	candidates:		
1)	All	quest	ions are compulsory.		
2)	Figi	ires t	to the right indicate full ma	rks.	
<i>Q1</i>) A)	Fill	in th	ne blank (any five):		[5]
	i)	Co-	operatives in India follo	wed	by structure.
		a)	Unitary	b)	Federal
		c)	Centralised	d)	Decentralised
	ii)	Adı	mission of members in a	co-c	operative society is the duty of
		a)	President	b)	Secretary
		c)	General Body	d)	Managing committee
	iii)	The	e urban co-operatives are	also	commonly known as
		a)	Urban co-operative Bar	ıks	
		b)	Co-operative Banks		
		c)	National Banks		
		d)	None of these		
	iv) Human Resource Management emphasises				
		a)	Development of people		
		b)	Punishment to people		
		c)	Adoption of people		
		d)	None of these		

		v)	Trai	ning is	process.		
			a)	Short Term	b)	Medium Term	
			c)	Long Term	d)	Production	
		vi)		Decision relates to wn as D	•	y operation in co-op	erative is
			a)	Major	b)	Organisation	
			c)	Personal	d)	Operative	
	B)	Mat	ch th	e following pairs :			[5]
			'A'			'B'	
		i)	Prin	ciple of co-operative	e a)	Executive Body of	
			man	agement		co-operative society	
		ii)	Boa	rd of Directors	b)	Set of rules in co-ope	eratives
		iii)	Rec	ruitment & Training	c)	Selection of Alternat	ives
		iv)	VAI	MNI COM	d)	H.R.D. Management	t
		v)	Dec	ision Making	e)	Co-operating Institute	Training
Q 2)	Wri	te Sh	ort N	Totes (Any Two):			[10]
	a)	Sco	pe of	co-operative manag	ement		
	b)	Lev	els of	f Management			
	c)	Co-	opera	tive philosophy			
	d)	Step	s in	Decision making			
Q3)	a)	Stat	e the	functions of co-oper	rative man	nagement.	[8]
	b)	Stat	e the	duties of Board of I	Directors.		[7]
Q4)	a)	Stat	e the	process of Appraisa	1 & Evalu	ation.	[8]
	b)	Stat	e the	measures to overcom	e the defec	ets in co-operative man	nagement. [7]

[6032]-521

T.Y. B.Com. (Semester - V)

356 D : सहकार आणि ग्रामीण विकास - III (2019 Pattern) (CBCS) (मराठी रूपांतर)

वेळ : 21/2 तास] [एकूण गुण : 50 सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात. रिकाम्या जागा भरा (कोणत्याही पाच) प्रश्न 1) अ) [5] भारतात सहकाराची रचना ...... प्रकारची आहे. i) एकात्मक ਕ) सांधिक अ) विकेन्द्रीत केन्द्रीत ड) क) सहकारी सोसायटिमध्ये सभासदास प्रवेश देणे हे ...... चे कर्तव्य आहे. ii) सचिव अ) अध्यक्ष ਕ) साधारण मंडळ व्यवस्थापन समिती क) ड) iii) शहरी सहकारी संस्था या ..... नावाने सूद्धा ओळखल्या जातात. शहरी सहकारी बँका सहकारी बँका अ) ਕ) राष्ट्रीय बँका यापैकी नाही ड) iv) मानव संसाधन व्यवस्थापनात ..... वर भर दिला जातो. लोकांचा विकास लोकांना शिक्षा अ) ਕ) क) लोकांना स्वीकृती यापैकी नाही ड) प्रशिक्षण ही ..... प्रक्रिया आहे. v) अल्पकालीन मध्यमकालीन अ) ਕ)

ਤ)

उत्पादन

क) दिर्घकालीन

		V1)	) सहकारामध्य देनदोन कामकाजीवषयक सर्बाधित निर्णयाला निर्णय म्हणतात.			ग्त निणयाला प्र	कारचा	
			अ)	मोठ्या		ब)	संघटनात्मक	
			क)	वैयक्तीक		ਭ)	हाताळणी	
	ब)	खार्ल	ोल जा	ड्या जूळवा :				[5]
			अ			ब		
		i)	सहक	जर व्यवस्थापनाची तत्वे	अ)	सहक	जरी सोसायटीची कार्यकारी मं ड	ळ
		ii)	संचा	लक मंडळ	ৰ)	सहक	जरातील नियमांचा संच	
		iii)	भरती	। आणि प्रशिक्षण	क)	पर्याय	गांची निवड	
		iv)	वैंकूट	उभाई मेहता इन्स्टीट्यूट	ਫ)	मानव	। संसाधन व्यवस्थापन	
		v)	निर्णर	य प्रक्रिया	इ)	सहक	जर प्रशिक्षण देणारी संस्था	
प्रश्न 2)	थोडव	क्यात ति	टेपा लि	हा.				[10]
	अ)	सहक	गर व्यव	त्रस्थापनाची व्याप्ती				
	ब)	व्यवर	व्यवस्थापनाचे स्तर					
	क)	सहक	गरातील	ा तत्वज्ञान				
	ਫ)	निर्णय	ग्रक्रि	येतील टप्पे				
प्रश्न 3)	अ)	सहक	ारी व्य	वस्थापनाची कार्ये सांगा	•			[8]
	ब)	संचार	लक मं	डळाची कर्तव्ये सांगा.				[7]
प्रश्न 4)	अ)		•	त्यमापन आणि मुल्यांक				[8]
	ब)	सहक	ारी व्य	वस्थापनातील दोष दूर व	फरण्यासा ठी	उपाय	सांगा.	[7]

Total No. of Questions : 4]	SEAT No.:
P-1807	[Total No. Of Pages : 3

[6032]-522 T.Y.B.Com

356E: COST AND WORKS ACCOUNTING - III

Techniques of Cost Accounting (2019 Pattern) (Semester-V) (CBCS)

		Hours	[] the candidates :		[Max. Marks: 50					
	1) 2)	All questions are compulsory. Figures to the right indicate full marks,								
Q1)	a)	Fill	[5]							
	1)	Mar	ginal Costing is also	known as						
		a)	Indirect Costing	b) Variable Costing c)	Fixed Costing					
	2)	Bud	get is a written plan	of						
		a)	Action	b) Reaction c)	Environment.					
	3)	Req	uisites for Inter-firm	comparison system is						
		a)	Budgetary Control	b) Marginal Costing c)	Uniform Costing					
	4)		S normally found in a manageme	manufacturing organization	will not be suitable					
		a)	Service Sector	b) Banking Sector c)	Agriculture Sector					
	5)	Sale	es Minus Variable Cos	st = Fixed Cost Plus						
		i)	Loss							
		ii)	Profit							
		iii)	Zero							

- 6) ____ is a document, booklet or a bulletin in written form containing instructions to be followed in connection with cost ascertainment and cost control.
  - a) Uniform Cost Manual
  - b) Inter-firm comparison
  - c) Uniform Costing
- b) Match the pairs (any Five):

[5]

	Group A		Group B
A	SCM	Ι	Uniform Costing
В	Summary of all budgets	П	P/V Ratio
С	Used by several undertaking same costing principles and practice	III	Actual Sales-Break Even Sales
D	A ratio express relationship between contribution and sales	IV	Supply Chain Management.
Е	Margin of Safety	V	Master Budget

Q2) Write short notes (any Two):

[10]

- a) Advantages of Uniform Costing
- b) Cash Budget
- c) Features of Supply Chain Management
- d) Limitations of Inter-firm comparison
- Q3) a) Forbes India Limited, Pimpri provides you following details for the month Sept. 2021[8]
  - i) Sales Rs.4,00,000
  - ii) Variable Cost Rs.2,00,000
  - iii) Fixed Cost Rs.1,00,000

Find out

- i) Contribution
- ii) P/V Ratio,
- iii) Break Even Point [Rupees] and
- iv) Margin of Safety
- b) Define the term Uniform Costing. State the objectives of Uniform Costing.

[7]

Q4) a) The expenses budgeted for the production at 60% capacity of OM Industries are given below: [8]

Particulars	Amount (Rs.)
Variable Overhead	
Indirect Material	6,000
Indirect Labour	18.000
Semi- Variable Overhead	
Electricity (40% fixed)	30,000
Repairs (80% fixed)	3,000
Fixed Overheads	
Depreciation	16,500
Insurance	4,500
Salaries	15,000
Estimated direct labour hours	1,86,000

You are require to prepare Flexible Budget at 50%,60%; 70% capacity also calculate overhead rate.

b) Explain the term Supply Chain Management. State the important features of Supply Chain Management. [7]

Total No. of	Questions	:	4]
--------------	-----------	---	------------

SEAT No.:	
-----------	--

[Total No. of Pages: 3

[6032]-523 T.Y.B.Com

(356(F)): BUSINESS STATISTICS-III

(2019 Pattern) (Semester - V)

Time : 2½	Hou!	rs] [Max. Marks: 50							
Instructions to the candidates:									
1)	All questions are compulsory.								
2)	Figu	res to the right indicate full marks.							
3)	Use	of statistical tables and calculator is allowed.							
Q 1) a)	Fill	in the blanks. (any five) [5]							
	i)	The number of defects can be controlled using chart.							
	ii)	EOL stands for opportunity loss.							
	iii)	In game theory saddle point does not exist if minimaxmaximin.							
	iv)	A process is said to be under statistical control if it operates with causes.							
	v)	In variable control charts first we always drawcontrol chart.							
	vi)	P chart is type control chart.							
b)	State whether each of the following statement given below is true or fa								
	i)	Upper control limit of $\overline{x}$ in case of $\overline{x}$ and R - chart is $\overline{x} + \frac{R}{d_2 \sqrt{n}}$.							
	ii)	Value of game is always negative.							
	iii)	R chart is quantitative type control chart.							
	iv)	Control chart does not apply on continuous production process.							
	v)	If quantity in hand is more than demand then there exist apportunity loss.							

Q2) Attempt any two of the following.

a) Explain the following terms

b) i) Give on example of each a) assignable causes b) change causes[1]

Company B
$$\begin{bmatrix} 18 & 16 \\ -17 & -11 \end{bmatrix}$$

$$\begin{array}{c|cccc}
 & B_1 & B_2 & B_3 \\
 & A_1 & 8 & 8 & 7 \\
 & A_2 & 6 & 7 & 2 \\
 & A_3 & 5 & 6 & 1
\end{array}$$
Player A A_2 A_3 A_3 A_4 A_5 A_5

- d) Number of defects in 8 different pins manufactured are as follows: [5] 0, 0, 1, 1, 3, 2, 0, 2. construct R chart.
- **Q3**) a) The maintenance cost and resale value per year of a machine whose purchase price is Rs. 10000 is given below. [8]

Year	1	2	3	4	5	6	7	8
Maintenance cost	1000	1600	2000	2500	3000	4000	5100	7000
(in Rs)								
Resale value	6000	3500	1600	800	700	500	400	400
(in Rs.)								

When should the machine be replaced?

b) From the following pay off (profit), table, determine the optimal strategy using maximax, minimax, EMV criterian. [7]

Actions	Payoffs conditional on Events				
	A	В	C	D	
S_1	8	0	-10	6	
S_2	-4	12	-18	-2	
S_3	14	6	0	8	

Q4) a) Write a note on sequencing problem.

[5]

b) Explain graphical method to solve 2×2 game.

- [5]
- c) From the following find payoff table. Demand of an item can be 0 to 4 units per day. purchase price per unit is Rs 30. selling price per unit is Rs.40 unsold stock is complete loss. [5]

Total No. of Questions : 4]	SEAT No.:
D 1900	[Total No. of Pages : 4

[6032]-524

T.Y. B.Com.

356 (G): BUSINESS ENTREPRENEURSHIP - III (2019 Pattern) (Semester - V) (Special Paper - III)

Time : 2½	h Hou	irc I			[Max. Marks : 50						
		_	candidates:		[Max. Marks . 50						
1)			ions are compulsory.								
2)		-	to the right indicate full	marks.							
Q1) A)	Fill	Fill in the Blanks (Any 5): [5]									
	i)		w a days a lot of stresployees in the organizat		ng put on the of the						
		a)	character	b)	behaviour						
		c)	rewards								
	ii)		ganization behaviour in aviour of human in	_	reneurship helps to understand						
		a)	work place only	b)	society only						
		c)	work place and socie	ety							
	iii)		is a study of grou	p behav	iour.						
		a)	Psychology	b)	Physiology						
		c)	Sociology								
	iv)		is an Indian b	usinessn	nan of Serum Institute of India.						
		a)	Baba Kalyani	b)	Adar Poonawala						
		c)	Anand Mahindra								
	v)	Kir	an Mazumdar Shaw is	the four	nder of						
		a)	Biocon	b)	Bharat Forge						
		c)	Nykaa								
	vi)	org	group exist p	orimarily	to fulfill personal rather than						
		a)	Formal	b)	Informal						
		c)	None of the above								

B) Match the following:

	Group A		Group B
i)	Model of organizational behaviour	a)	Friends
ii)	Theory of personality	b)	Arcelor
iii)	Laxmi Niwas Mittal	c)	Physical
iv)	Informal groups	d)	Trait
v)	Factor of personality	e)	Custodial

Q2) Write short notes (Any 2):

[10]

[5]

- a) Nature of organizational behaviour for entrepreneurship.
- b) Characteristics of personality.
- c) Mr. Adar Poonawala.
- d) Group Cohesion.
- Q3) a) What is organizational behaviour? Explain the importance and objectives of organizational behaviour.[8]
  - b) Explain factors of personality.

[7]

- Q4) a) Explain the autobiography of Mr. Shiv Nadar (Indian Industrialist). [8]
  - b) Explain the functions of group dynamics.

[7]

[6032]-524

T.Y. B.Com.

356 (G) : BUSINESS ENTREPRENEURSHIP - III (2019 Pattern) (Semester - V) (Special Paper - III) (मराठी रूपांतर)

			(11/10) 19/9	• • • • • • • • • • • • • • • • • • • •					
वेळ : 2½	तास]				[एकूण गुण	π : 50			
सूचना :	1)	सर्व प्रश्न स	गोडविणे अनिवार्य आहे.						
	<i>2</i>)	उजवीकडी	नवीकडील अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात.						
	<i>3</i>)	संदर्भासार्ठ	इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.						
प्रश्न 1)	अ)	रिकाम्या ज	गगा भरा. (कोणतेही पाच)			[5]			
		i) आर	नकाल संस्थेतील कर्मचाऱ्यांच्या	1	. यावर खूप ताण येत आहे.				
		अ)	वर्ण	ब)	वर्तन				
		क)	बक्षिसे						
		ii) उद्यो	जकतेतील संस्थेचे वर्तन मानवी	वर्तन समजण	यासया ठिकाण	गी मदत			
		करत	~~1~~ .						
		अ)	फक्त कामाची जागा	ब)	फक्त समाज				
		क)	कामाची जागा आणि समाज	Г					
		iii)	हा समूह वर्तनाचा अ१	भ्यास आहे.					
		अ)	मानसशास्त्र	ब)	शरीरविज्ञान				
		क)	समाजशास्त्र						
		iv)	हे सीरम इन्स्टिट्यूट ३	ऑफ इंडियाचे	भारतीय व्यापारी आहेत.				
		अ)	बाबा कल्याणी	ৰ)	आदर पूनावाला				
		क)	आनंद महिंद्रा						
		v) किर	ण मुझुमदार शॉ ह्या	च्या संस्था	पक आहेत.				
		अ)	बायोकॉन	ৰ)	भारत फोर्ज				
		क)	नायका						
		vi)	समूह प्रामुख्याने संस्थ	थात्मक गरजा	पूर्ण करण्याऐवजी वैयक्तिक	न गरजा			
		पूर्ण	करण्यासाठी अस्तित्वात आहेत	•					
		अ)	औपचारिक	ब)	अनौपचारिक				
		क)	वरीलपैकी काहीही नाही						

ब) जोड्या लावा.

	गट 'अ'		गट 'ब'
i)	संस्थात्मक वर्तनाचे मॉडेल	अ)	मित्र
ii)	व्यक्तिमत्त्वाचा सिद्धांत	ब)	आर्सेलर
iii)	लक्ष्मी निवास मित्तल	क)	शारीरिक
iv)	अनौपचारिक गट	ड)	वैशिष्ट्य
v)	व्यक्तिमत्वाचा घटक	इ)	पालकत्व

प्रश्न 2) टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)

[10]

[5]

- अ) उद्योजकतेसाठी संस्थात्मक वर्तनाचे स्वरूप.
- ब) व्यक्तिमत्त्वाची वैशिष्ट्ये.
- क) श्री आदर पूनावाला.
- ड) गट सामंजस्य.
- प्रश्न 3) अ) संघटनात्मक वर्तन म्हणजे काय? संघटनात्मकम वर्तनाचे महत्त्व आणि उद्दिष्टे स्पष्ट करा.[8]
  - ब) व्यक्तिमत्त्वाचे घटक स्पष्ट करा. [7]
- प्रश्न 4) अ) श्री शिव नाडर (भारतीय उद्योगपती) यांचे आत्मचरित्र स्पष्ट करा. [8]
  - ब) समूह गतिशीलतेची कार्ये स्पष्ट करा. [7]

Total No. of Questions : 4]	SEAT No. :

P-1810 [Total No. of Pages : 4

[6032]-525

T.Y. B.Com. (Semester - V) 356H: MARKETING MANAGEMENT - III (2019 Pattern) (CBCS)

<i>Time : 2¹/</i>	2 Hou	irs]			[Max. Marks : 50	
Instruction	ons to	the c	candidates:			
1)	All	quest	ions are compulsory.			
2)	Figu	ures i	to the right indicate full	marks.		
<i>Q1</i>) A)	Fill	in th	e blank (any Five):		[5]	
	i)	E-A	Advertising are for	1e	evel.	
		a)	National	b)	Regional	
		c)	Global	d)	Local	
	ii)	According to Mr. Starch advertising is an attempt to goods.				
		a)	Projected	b)	Written	
		c)	Artificial	d)	Natural	
	iii)	Ad	vertising is a	effo	rt.	
		a)	Written	b)	Projected	
		c)	Creative	d)	Artificial	
	iv)	wh		•	to the customers by expressing ards or pictures is called	
		a)	Appeal	b)	Message	
		c)	Ethics	d)	Structure	
	v)	Me	mber of standard coun	cil of Ad	vertising in India are related to	
		a)	Social	b)	Educational	
		c)	Economical	d)	Advertising	
	vi)	Bra	and is considered as a	symbol	of	
		a)	Trust	b)	Quality	
		c)	Trust and quality	d)	None of these	

	B)	Match the following:						
		i)	F.M. Centre	a)	Negative Emotional Approach			
		ii)	Pop under Advertising	b)	Brand Development Index			
		iii)	Appeals of fear & anger	c)	Broad cast media			
		iv)	Love security greed	d)	E-Advertising			
		v)	BDI	e)	Positive Emotional Appeals			
Q 2)	Writ	e a sl	hort notes (any 2 out of 4):		[10]			
	a)	Procedure of E-commerce						
	b)	Posi	Positive Emotional Approach					
	c)	Adv	Advertising standards council of India					
	d)	Brand Extension						
Q3)	a)	Explain the functions of Advertising in detail. [8]						
	b)	Exp	lain in detail how to create mes	sage	of advertising. [7]			
Q4)	a)	Exp	lain the causes of waste in Adve	ertisi	ng. [8]			
	b)	Explain the types of Brands. [7]						

***

वेळ : 21/2 तास]

[6032]-525

T.Y. B.Com. (Semester - V)

356H: MARKETING MANAGEMENT - III

(356H : विपणन व्यवस्थापन - III)

(2019 Pattern) (CBCS)

(मराठी रूपांतर)

सूचना :									
	1)	सर्व :	सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.						
	2)	उजव	उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पुर्ण गुण दर्शवितात.						
	3)	संदभ	र्गसाठी	मुळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहाव	त्री. 				
प्रश्न 1)	अ)	रिका	म्या जा	गा भरा. (कोणत्याही पाच)	:	[5]			
	ŕ	i)		ाहिराती यापात					
			अ)	राष्ट्रीय	ब)	प्रादेशिक			
			क)	जागतिक	ड)	स्थानिक			
		ii)	श्री. र	स्टार्च यांचे मते, जाहिरात म्हण	गजे वस्तू विक्री	ोसाठी केलेला प्रयत्न होय.			
			अ)	प्रक्षेपित	ब)	लिखित			
			क)	कृत्रीम	ड)	नैसर्गीक			
		iii)	जाहि	रातीतून केलेले आवाहन हा .	प्र	यत्न असतो.			
			अ)	लिखित	ब)	प्रक्षेपित			
			क)	सृजनशिल	ड)	कृत्रीम			
		iv)		ती ग्राहकांपर्यंत पोहोचविली		न किंवा चित्रातून व्यक्त करून, ती ाच जाहिरातीतील असे			
			अ)	आवाहन	ৰ)	संदेश			
			क)	निती	ਫ)	रचना			

[एकूण गुण : 50

		v)	भारर्त	ोय जाहिरात प्रमाणक परिष	देचे सभासद हे	क्षेत्राशी निगडीत आहेत.
			अ)	सामाजिक	ब)	शैक्षणिक
			क)	आर्थिक	ਭ)	जाहिरात
		vi)	ब्रँड .	याचे प्रतीक म	गानले जाते.	
			अ)	विश्वास	ब)	गुणवत्ता
			क)	विश्वास आणि गुणवत्ता	ਭ)	यापैकी नाही
	ब)	जोड्य	ग जुळ	वा :		[5]
			गट -	- अ		गट – ब
		i)	एफ.ा	एम.केंद्र	अ)	नकारात्मक भावनिक दृष्टीकोन
		ii)	पॉपः	अंडर जाहिरात	ন্ত্ৰ)	ब्रॅंड विकसित निर्देशांक
		iii)	भिती	आणि रागाची आवाहने	क)	प्रक्षेपण माध्यम
		iv)	प्रेम,	संरक्षण, मोह / लोभ	ड)	ई–जाहिरात
		v)	बी.डी	ो.आय.	इ)	सकारात्मक भावनिक आवाहने
प्रश्न 2)	टिपा	लिहा.	(कोण	त्याही दोन) :		[10]
	अ)	ई-क	ॉमर्सची	ो कार्य पद्धती		
	ब)	सकार	ात्मक	भावनिक दृष्टीकोन		
	क)	भारती	य जार्	हेरात प्रमाणक परिषद		
	ड)	मुद्रा वि	वेस्तार			
प्रश्न 3)	अ)	जाहिर	ातीची	कार्ये सविस्तर स्पष्ट करा.		[8]
	ब)	''जाहि	हेरात स	वंदेश कसा तयार करावयाच्	ग्रा'' याबद् दल म	गहिती लिहा. [7]
प्रश्न 4)	अ)	जाहिर	ातीतील	न अपव्ययाची कारणे स्पष्ट	करा.	[8]
	ब)	ब्रँड (	चिन्हांव	कन) चे प्रकार स्पष्ट करा.		[7]

***

Total	No.	of	Questions	:	41

[Total No. of Pages: 4

[6032]-526

T.Y. B.Com. (Semester - V)

356 I : AGRICULTURAL AND INDUSTRIAL ECONOMICS - III

(2019 Pattern) (CBCS) (Paper - III)

Time: 2	2½ Ho t	[Max. Marks: 50					
Instruc	Instructions to the candidates:						
1)	All	questions are compulsory.					
2)	Fig	ures to the right indicate full marks.					
Q1) a)	Fil	in the blanks (Attempt any 5 out of 6): [5]					
	i)	The central government in India have setup to attract foreign companies to invest in India.					
		(Special Investment zones, special trade zones, Special Economic zones, Special business zones)					
	ii)	The credit is mainly needed for long term development of agriculture sector.					
		(Short-term, Medium term, Very short term, Long term)					
	iii)	The Special Economic zone act was passed as on2005.					
		(01 April, 10 February, 01 May, 23 April)					
	iv)	In India the cooperative credit organizations has tier structure.					
		(four, two, one, three)					
	v)	The financial sector reforms was takes place in					
		(1982, 1978, 1991, 1998)					
	vi)	The major source of agricultural credit is					
		(Cooperative credit society, Commercial banks, self-help groups, Small finance banks)					

	b)	Match the following:								
		i)	Opening of Indian Economy	a)	Agrarian Economy					
		ii)	Export promotion	b)	New Economic policy 1991					
		iii)	Sustainable agriculture	c)	Needed for future generation					
		iv)	Basic feature of	d)	SEZ					
			Rural Economy							
		v)	Lack of credit	e)	Problem of agricultural credit					
Q 2)	Writ	te a s	hort note (Any 2 out of 4):		[10]					
	a)	Inte	rdependence of agriculture and	d Ind	ustry.					
	b)	Fore	eign direct Investment.							
	c)	Sustainable agriculture.								
	d)	Challenges of agricultural credit in India.								
Q3)	a)	Explain the role of multinational companies in Economic development of India. [8]								
	b)	Define Rural Economy. Explain the features of Rural Economy. [7]								
Q4)	a)	Describe the importance of Industrial policy in Industrial development. [8]								
	b)	Exp	lain in detail the role and impo	rtanc	e of agricultural credit in India. [7]					

[6032]-526

T.Y. B.Com. (Semester - V)

356 I : AGRICULTURAL AND INDUSTRIAL ECONOMICS - III

(2019 Pattern) (CBCS) (Paper - III) (मराठी रूपांतर)

वेळ : $2\frac{1}{2}$ तास] [एकूण गुण : 50 सूचना : 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.

- 2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.
- 3) संदर्भासाठी मूळ इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.
- **प्रश्न** 1) अ) रिकाम्या जागा भरा. (कोणत्याही 5) [5]
  - केंद्र सरकारने भारतामध्ये विदेशी कंपन्यांची गुंतवणूक वाढविण्यासाठी ......
     व्यवस्था केलेली आहे.
     (विशेष गुंतवणूक क्षेत्र, विशेष व्यापार क्षेत्र, विशेष आर्थिक क्षेत्र, विशेष व्यवसाय क्षेत्र)
  - ii) शेती क्षेत्राच्या दिर्घकालीन विकासासाठी ...... वित्ताची प्रामुख्याने गरज भारतते.(अल्पकालीन, मध्यमकालीन, अतिअल्पकालीन, दिर्घकालीन)
  - iii) सन 2005 मध्ये ...... या दिवशी विशेष आर्थिक क्षेत्र कायदा पाठ झाला. (01 एप्रिल, 10 फेब्रुवारी, 01 मे, 23 एप्रिल)
  - iv) भारतामध्ये सहकारी पतपूरवठा संस्थांची रचना ..... स्तरीय आहे. (चार, दोन, एक, त्रि)
  - भारतामध्ये वित्तीय क्षेत्र सुधारणा ...... मध्ये अंमलात आणल्या गेल्या.(1982, 1978, 1991, 1998)
  - vi) कृषी वित्तपूरवठ्याचा ..... हा मुख्य स्त्रोत आहे. (सहकारी पतपूरवठा संस्था, व्यापारी बँका, बचत-गट, लघुवित्त बँका)

3

P.T.O.

	ब)	योग्य	। जोड्या लावा :			[5]
		i)	मुक्त भारतीय अर्थव्यवस्था	अ)	कृषी आधारित अर्थव्यवस्था	
		ii)	निर्थात प्रोत्साहन	ब)	नवीन आर्थिक धोरण-1991	
		iii)	शाश्वत कृषी	क)	भावीपिठीसाठी आवश्यक	
		iv)	ग्रामीण अर्थव्यवस्थेचे मूलभूत	ਫ)	SEZ	
			वैशिष्टये			
		v)	पतपूरवठ्याचा अभाव	इ)	कृषीपतपूवठ्यीची समस्या	
प्रश्न 2)	टिपा	लिहा	(कोणत्याही दोन)			[10]
	अ)	कृषी	व उद्योग क्षेत्राचे परस्परावलंबित्व	ī		
	ब)	विदेश	गी प्रत्यक्ष गुंतवणूक			
	क)	शाश्व	त्रत शेती			
	ड)	भारत	गातील कृषी पतपूरवठ्या समोरील ः	आव्हाने		
प्रश्न 3)	अ)	भारत	गाच्या आर्थिक विकासातील बहूराष्ट्र	रीय कंप	न्यांची भुमिका स्पष्ट करा.	[8]
	ब)	ग्रामी	ण अर्थव्यवस्था-व्याख्या द्या. ग्रा	मीण अ	र्थव्यवस्थेची वैशिष्टये स्पष्ट करा.	[7]
प्रश्न 4)	अ)	औद्	योगिक विकासातील औद्योगिक ध	ओरणांचे	। महत्व विशद करा.	[8]
	ब)		•	पूरवठ्य	ाची भुमिका आणि महत्व सविस्तर	
		करा.	•			[7]

SEAT No.:	
-----------	--

[Total No. of Pages: 4

P-1812 [6032]-527

T.Y. B.Com. (Semester - V)

356(J): DEFENCE BUDGETING, FINANCE & MANAGEMENT - III

(2019 Pattern) (Special Paper - III)

Time: 2½ Hours] [Max. Marks: 70

Instructions to the candidates:

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- **Q1**) Attempt any five of the following:

 $[5 \times 2 = 10]$

- a) Define public good.
- b) Define micro economics.
- c) What is a financial advisor?
- d) State the defence budget structure.
- e) Define defence five year plan.
- f) State the role of the Chief of the Defence Staff (CDS)
- Q2) Attempt any four of the following:

 $[4 \times 5 = 20]$

- a) Defence budget
- b) Union budget
- c) International Telecommunication Union (ITU)
- d) Auditor general
- e) Financial advisor

Q3) Attempt any four of the following:

 $[4 \times 5 = 20]$

- a) Explain about Indian National Space Promotion and Authorisation Centre (IN-SPACe).
- b) Explain principles of the financial system.
- c) Explain formulation of Defence five year plan.
- d) Explain parliamentary control of the Defence budget.
- e) What are the new projects that India is now working on Defence?

Q4) Attempt any two of the following:

 $[2 \times 10 = 20]$

- a) Explain in detail the defence account department.
- b) Explain in detail the structure of a five year defence plan.
- c) Where do you see yourself in the next 10 years in Defence?

8

[6032]-527

T.Y. B.Com. (Semester - V)

356(J): DEFENCE BUDGETING, FINANCE & MANAGEMENT - III

(2019 Pattern) (Special Paper - III) (मराठी रूपांतर)

वेळ : 21/2 तास]

[एकूण गुण : 70

सूचना :

- 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य.
- 2) उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्रश्न 1) खालीलपैकी कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

 $[5 \times 2 = 10]$

- अ) पब्लीक गुड व्याख्या द्या.
- ब) मायक्रो इकोनॉमिक्स व्याख्या द्या.
- क) फायनान्शियल ॲडव्हायझर म्हणजे काय?
- ड) संरक्षण अर्थसंकल्प आराखडा सांगा.
- इ) सरंक्षण पंचवार्षिक योजना व्याख्या द्या.
- फ) चीफ ऑफ द डिफेन्स स्टाफ (CDS) ची भूमिका सांगा.

प्रश्न 2) टिपा लिहा. (कोणतेही चार)

 $[4 \times 5 = 20]$

- अ) संरक्षण अर्थसंकल्प
- ब) सर्वसाधारण अर्थसंकल्प
- क) आंतरराष्ट्रीय दूरसंचार संघ (ITU)
- ड) ऑडिटर जनरल
- इ) फायनान्शियल ॲडव्हायझर

3

प्रश्न 3) खालीलपैकी कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

 $[4 \times 5 = 20]$

- अ) इंडियन नॅशलन स्पेस प्रमोशन अँड ऑथोरायझेशन सेंटर (IN-SPACE) बद्दल स्पष्टीकरण द्या.
- ब) फायनान्शियल सिस्टीमची मुलतत्वे स्पष्ट करा.
- क) संरक्षण पंचवार्षिक योजनेची निर्मिती स्पष्ट करा.
- ड) संरक्षण अर्थसंकल्पावरील लोकसभेचे नियंत्रण स्पष्ट करा.
- इ) भारताचे सध्या सरंक्षणावर कार्यरत असलेले नवीन प्रोजेक्ट कोणते.

प्रश्न 4) खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा.

 $[2 \times 10 = 20]$

- अ) डिफेन्स अकाउंट डिपार्टमेंट सविस्तर स्पष्ट करा.
- ब) संरक्षण पंचवार्षिक योजनेचा आराखडा सविस्तर स्पष्ट करा.
- क) पुढील 10 वर्षात तुम्ही स्वतःला संरक्षण क्षेत्रात कुठे पाहता?

ಹಾಹಿಹ

Total No. of Questions : 4]	SEAT No. :		
P-1813	[Total No. of Pages : 4		

[6032]-528

T.Y. B.Com.

INSURANCE, TRANSPORT AND TOURISM - III

		35	6 K: Insuranc (2019 Pattern	` -	-			
	,	_	(201) Tattern	i) (Beille	·			
Time : 21/		_	7. 7 ,		[Max. Marks: 50			
			candidates:					
1) 2)		questions are compulsory. ures to the right indicate full marks.						
Q1) A)	Fill	in the Blanks (Attempt any 5 out of 7): [5						
	i)	Under Non-Medical underwriting, which is not a condition to be followed?						
		a)	Female	b)	Limit in sum insured			
		c)	Limit in age	d)	Limit in income			
	ii)	An is a financial investment made by a company or individual in another country's business interests.						
		a)	RBI	b)	FDI			
		c)	SEZ	d)	CRR			
	iii)	was constituted as an autonomous body to regulate and develop the business of insurance and reinsurance in India.						
	a) LIC b) GIC				GIC			
		c)	IRDA	d)	NBFC			
	iv)	in the insurance are just like the retailers of any consumer product who help in selling and distributing the product.						
		a)	Surveyors	b)	Loss assessors			
		c)	Agents	d)	Banks			
	v)	are agents but they can sell policies of several life and no life insurance companies at a time.						
		a)	Loss assessors	b)	Brokers			
c) Insurer d) Insured								

		vi)	Which of the following is contract between two insures i.e. original insurer and another insurer?						
			a)	Premium	b)	Cover note			
			c)	Reinsurance	d)	Co-insurance			
	vii) The burden of proof of the loss within the					ithin the scope of policy is upon			
			a)	Insurer	b)	Insured			
			c)	Surveyor	d)	Defence Lawyer			
	B)	Mat	tch t	he following:		[5]			
		i)	Ris	k Management -	a)	Reducing the level of risky activities			
		ii)	Div	ersification of Risk -	b)	Transferring rights to the assignee			
		iii)	Ris	k avoidance -	c)	Risk Analysis and Control			
		iv)	Ass	ignment of life policy -	d)	Carry out claim surveys			
		v)	Sur	veyors -	e)	Invest in various financial instruments in order to reduce risk			
Q2)	Wri	te sh	ort	notes (Any 2 out of 4) :		[10]			
	a)	Red	luction of Risk						
	b)	Proc	ocess of Underwriting						
	c)	Role	e of Third-Party Administrators						
	d)	Ben	nefits of Foreign Direct Investment						
Q3)	a)	Exp	xplain different techniques of Risk Management. [8]						
	b)		fine the term Underwriting? State the special underwriting practices in a-medical insurance. [7]						
Q4)	a)	Exp	lain t	he role of Individual and (	Corpoi	rate Broker in insurance sector.[8]			
	b)	Exp	splain the Insurance Regulatory Systems in UK and USA. [7]						
				$\nabla\nabla\nabla$	∇				

[6032]-528

T.Y. B.Com.

INSURANCE, TRANSPORT AND TOURISM - III

356 K: Insurance (Special Paper - I)

(2019 Pattern) (Semester - V)

(मराठी रूपांतर)						
वेळ : 2½	तास]					[एकूण गुण : 50
सूचना :	<i>1</i>)	सर्व प्र	ाश्न अ	ावश्यक आहेत.		
	<i>2</i>)	उजर्व	ोकडील	। अंक प्रश्नाचे पूर्ण गुण दर्शवितात		
	<i>3</i>)	संदभ	र्माठी :	इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी.		
		_				
प्रश्न 1)	अ)	रिकाम	या जा	ण भरा. (7 पैकी कोणतेही 5)		[5]
		i)	नॉन-	मेडिकल अंडररायटिंगमध्ये कोणती	अट प	ाळायची नाही?
			अ)	स्त्री	ब)	विम्याच्या रकमेची मर्यादा
			क)	वयाची मर्यादा	ਭ)	उत्पन्नाची मर्यादा
		ii)		ही कंपनी किंवा व्यक्तीने दुस क गुंतवणूक आहे.	ऱ्या देश	ाच्या व्यावसायिक हितासाठी केलेली
			अ)	आर बी आय	ब)	एफ दी आई
			क)	एस ई झेड	ਭ)	सी आर आर
		iii)		ही भारतातील विमा आणि ग्रासाठी स्वायत्त संस्था म्हणून स्थाप	•	गा व्यवसायाचे नियमन आणि विकास यात आली.
			अ)	एल आय सी	ब)	जी आय सी
			क)	आय आर डी ए	ਭ)	एन बी एफ सी
		iv)	•••••	विम्यामध्ये कोणत्याही ग्रा	हक उत	पादनाच्या किरकोळ विक्रेत्यांसारखे
			असत	ात जे उत्पादनाची विक्री आणि वि	तरण क	रण्यात मदत करतात.
			अ)	सर्वेक्षणकर्ते	ब)	नुकसान मूल्यांकनकर्ते
			क)	एजंट	ਭ)	बँका
		v)		हे एजंट आहेत परंतु ते एकावेळ सी विकू शकतात.	ो अनेक	जीवन आणि जीवन विमा कंपन्यांच्या
			अ)	तोटा मूल्यांकनकर्ता	ब)	दलाल
			क)	विमाकर्ता	ड)	विमाधारक

		vi)	खालीलपैकी कोणता करार दोन विमाधारकांमध्ये आहे, म्हणजे मूळ विमाकर्ता आणि दुसरा विमाकर्ता?			
			9			
			अ)	प्रीमियम		कव्हर नोट
		••		पुनर्विमा	ड)	सह-विमा
		vii)		_	_	चा भार वर आहे.
			अ)	विमाकर्ता	ৰ)	विमाधारक
				सर्वेक्षक	ड)	बचाव पक्षाचे वकील
	ब)	योग्य	जोड्य	ा जुळवा.		[5]
		i)	जोर्ख	ोम व्यवस्थापन –	अ)	धोकादायक क्रियाकलापांची पातळी कमी करणे
		ii)	जोख	मीचे विविधीकरण –	ন্ত্ৰ)	नियुक्त अधिकाऱ्यांना हस्तांतरित करणे
		iii)	जोर्ख	ोम टाळणे –	क)	जोखीम विश्लेषण आणि नियंत्रण
		iv)	जीव	न धोरणाची नियुक्ती –	ਫ)	दावा सर्वेक्षण करा
		v)	सर्वेक्ष	ाक –	इ)	जोखीम कमी करण्यासाठी विविध आर्थिक साधनांमध्ये गुंतवणूक करणे
प्रश्न 2)	टिपा	लिहा.	(4 पैट	की कोणतेही 2)		[10]
	अ)	जोर्ख	जोखीम कमी करणे			
	ब)	अंडर	रायटिंग	ची प्रक्रिया		
	क)	तृतीय	तृतीय-पक्ष प्रशासकांची भूमिका			
	ड)	थेट प	गरकीय	गुंतवणुकीचे फायदे		
प्रश्न 3)	अ)	जोर्ख	ोम व्यव	त्रस्थापनाची विविध तंत्रे	स्पष्ट करा.	[8]
	ब)	अंडर	रायटिंग	या शब्दाची व्याख्या क	रा? गैर-वैद्यकीय	विम्यामध्ये विशेष अंडररायटिंग पद्धती
		सांगा	•			[7]
प्रश्न 4)	अ)	विमा	क्षेत्रार्त	ोल वैयक्तिक आणि को	पिरिट ब्रोकरची भूर्	मेका स्पष्ट करा. [8]
	ब)	यूके	आणि	यू एस ए मधील विमा नि	वियामक प्रणाली स्प	ष्ट करा. [7]
				$\overline{}$		

Total No. of Questions : 4]		GT A T N
Total 100 of Questions . 4]		SEAT No.:
P-1814		[Total No. of Pages: 2
	[6032]-529	
	T.Y. B.Com.	

COM	PUT	ΓER	R PROGRAMMIN	G Al	ND APPLICATION-III			
(	2010	0 D a	356L : Software I attern) (Special Pa	O				
Time : 21/2			attern) (Special Fa	per-1	[Max. Marks: 50			
		_	candidates:		[Max. Marks . 30			
1)			ions are compulsory.					
2)	Figu	Figures to the right indicate full marks.						
Q1) A)	A) Fill in the blanks (Attempt any 5 out of 6) [5							
	i)		is proposed to	the spi	ral model.			
		a)	Barry Boehm	b)	Pressman			
		c)	Royce	d)	IBM			
	ii)		is system softwar	re.				
		a)	Computer program	b)	Testing			
		c)	AI	d)	IOT			
	iii)	Qua						
		a)	SQI	b)	SQA			
	c) SQM		d)	SQA & SQM				
	iv)	RAD software process model stands for						
		a)	Rapid application deve	lopme	nt			
		b)	Relative application model					
		c)	Rapid application design					
		d) Recent application development						
	v)	The	The first step is the SDLC is					
		a)	Analysis	b)	Design			
		c)	Problem Identification	d)	Development			
	vi)		is not character	ristics	of system.			
		a)	Structure	b)	Central objective			
		c)	Dependence	d)	Independence			

	B)	Match the following:							
			List I		List II				
	a		Evolutionary model	I)	Requirement compromis are inevitable	ses			
		b)	Waterfall model	II)	Specification can be deve incrementally	eloped			
		c)	Component based Software Engineering	III)	Explicit recognition of ri	sk			
		d)	Spiral development	IV)	Inflexible partitioning of project into stages	the			
Q2)	Sho	rt no	otes (any 2 out of 4):			[10]			
	a)	a) Spiral model							
	b)	Software Requirement specification (SRS)							
	c)	Fact gathring techniques.							
	d)	Mc call's quality factor.							
Q 3)	a)	Exp	plain system concept and it's ty	pes in	detail.	[8]			
	b)	Exp	olain system Analyst with it's ro	le, kn	owledge and qualities.	[7]			
Q4)	a)	Exp	olain Software Engineering with	n need	ls and characteristics.	[8]			
	b)	Exp	olain SDLC (software Developr	nent l	ife cycle) in detail.	[7]			
			OOO	O					

Total No.	of Qu	estion	as:3]		SEAT No. :
P1815					[Total No. of Pages : 2
			[6032	2]-530	
			T.Y. B.Com.	(Vocatio	onal)
	35	5-V	oc(A): COMPUT	TER AP	PLICATIONS -I
		(	(2019 Pattern) (C	BCS) (Se	emester-V)
Time: 2½	Hours	s]			[Max. Marks : 50
Instructio	ns to t	he ca	ndidates:		
ŕ	-		es are compulsory.		
2)	Figure	es to t	he right indicate full m	arks.	
<i>Q1</i>) A)	Fill	in the	e blanks.		[5]
	a)		operator is used to	display p	power (ab).
		i)	a^b	ii)	a**b
		iii)	a^*b	iv)	a*^b
	b)	Wh	ich of the following is	s truncatio	n division operator in python.
		i)	\	ii)	
		iii)	/	iv)	//
	c)		_is used to create an	empty set	in Python.
		i)	set ()	ii)	()
		iii)		iv)	{}
	d)	The	data type for 14.2 is	·	
		i)	int	ii)	bool
		iii)	float	iv)	string
	e)	Pytl	non was developed b	y	
		i)	Dennis Ritchie	ii)	Niene Stom
		iii)	Ken Thompson	iv)	Guido van Rossum
B)	State	e whe	ether the following sta	atement is	True or False: [5]

State whether the following statement is True or False: B)

Python is low level programming language. a)

- Python is written using C++ language. b)
- bool data type always returns true or false value. c)
- d) '+' is used as an arithmetic operator in python.
- Python is not case sensitive language. e)

Q2) Answer the following (Any 4).

[20]

- a) Explain while loop with syntax and example.
- b) Write a python program to calculate simple interest.
- c) Write any five Applications of python.
- d) Write a python program to display maximum of two numbers.
- e) Explain the variables in python.

Q3) Answer the following (Any 2).

[20]

- a) Explain in detail any five operators in python.
- b) Explain pass and continue statements in python with syntax and example.
- c) Explain in detail any five features of python.

Total	l No.	of Qu	estior	ns:4]		SEAT No.:
P-18	816					[Total No. of Pages : 3
				[6032]-	531	
				T.Y. B.C	com.	
				SALES MANA	AGE	MENT
	35	55 B	-VC	OC : Advertising, S Managem		Promotion & Sales I
			(20	19 Pattern) (Seme	ster	- V) (CBCS)
Time: 2 Hours]						[Max. Marks: 50
Instr				andidates:		
	 All questions are compulsory. Figures to right indicate full marks. 					
Q 1)	A)	Fill i	in the	e blanks :		[5]
		a)	a) It involves Planning and co			ation of sales efforts.
			i)	Product distribution	ii)	Sales Management
			iii)	Marketing	iv)	Labelling
	b)	Pro	viding Motivation to sal	es for	ce is the prime responsibility of	
			i)	CEO		
			ii)	Finance Manager		
			iii)	Sales Manager		
			iv)	Marketing Manager		
		c)	Mo	st organisations used the	eir sale	es force to reach

- ii) Traders
- Competitors iii)
- Sales iv)

			i)	Recruitment			
			ii)	Motivation			
			iii)	Performance appraisal			
			iv)	Exit interview			
		e)	It is	basic objectives of Sales	Mana	agement.	
			i)	To maintain sales			
			ii)	Advertise			
			iii)	Communicate			
			iv)	Finance			
	B)	Mat	ch th	e pairs :			[5]
	D)	a)		cess of organisation of	i)	Source of recruitment	[S]
				s efforts	,		
		1 \			•••	G w' 1' v'	
		b)	Adv	vertisement in newspaper	ii)	Setting objectives	
		c)	Sale	es Planning	iii)	Motivation	
		d)	Wri	tten test	iv)	Sales Management	
		e)	Fair	pay packet	v)	Selection process	
Q2)	Wr	ite sh	ort n	ote on (any 2):			[10]
	a)	Imp	ortan	ce of Sales Planning.			
	b)	Exte	ernal	sources of recruitment.			
	c)	Met	hods	of motivation to sales pe	rsons		
	d)	Cha	lleng	es before Sales Manager.			

Following is the **not** part of Sales Management.

d)

Q3) Ansewr the following (any 4):

[20]

- a) Methods of training of Salesman.
- b) Steps in Sales Control.
- c) Need of Sales Planning.
- d) Selection process of sales person.
- e) Identification of salesforce.
- f) Role of Sales Manager.

Q4) Answer the following (any 1):

[10]

- a) What do you mean by Sales Management? Explain need and importance of Sales Management in current scenario.
- b) Write detail note on training and motivation to sales persons.

Total No. of Questions : 4]	SEAT No.:
P3156	[Total No. of Pages : 2

[6032]-532 T.Y.B.Com. (Vocational) **CUSTOMS DUTY**

355 C : Tax Procedure & Practices

	(	CBC	S 2019 Pattern) (Seme				
Time : 2 ^t Instructi 1) 2)	ons to All q	the co	andidates: ns are compulsory. the right side indicate full ma	rks.	[Max. Marks : 50		
<i>Q1</i>) A)	Cho	oose t	he correct answer (Any Fiv	ve)	[5]		
	a)	In c	ease of imported goods, tra	nsaction	value also includes		
		i)	200 nautical miles	ii)	20 nautical miles		
		iii)	100 nautical miles	iv)	10 nautical miles		
	b)	As	per Customs Act, 1962, co	onveyance	e includes		
		i)	Vessel				
		ii)	Aircraft				
		iii)	Vehicle including railway	vehicle			
		iv)	All of the above				
	c)	As	As per section 14(1) of Customs Act, transaction value means				
		i)	Price paid to the seller of	imported	d goods		
		ii)	Price paid by the buyer of	of export	goods		
		iii)	Both (i) and (ii) above				
		iv)	Price actually paid or pay	able for	goods		
	d)	In c	ease of imported goods, tra	nsaction	value also includes		
		i)	Commission and brokera	ge			
		ii)	Cost of transportation at	the place	of importation		
		iii)	Landing charges at the In	dian port			
		iv)	Only (ii) and (iii) above				
	e)	Cus	stoms duty shall be levied	on goods			
		i)	Imported into India by an	y person	other than Government		
		ii)	Exported from India by a	ny persoi	n other than Government		
		iii)	Imported into or exported	d from In	dia by Government		
		iv)	All of the above		-		

		The basic condition for levy of Customs Duty is i) There must be import or export of goods ii) There must be import or export of services iii) There must be import or export of goods or services or both iv) All of the above
	B)	Customs station means any customs port, customs airport or land Coastal goods mean the goods transported in a vessel from one port in India to another. Export means bringing into India from a place outside India. The Central Government cannot impose Safeguard duty to domestic industry. Baggage includes unaccompanied baggage but does not include motor vehicles.
Q 2)	Writ	Short Notes (Any Two) [10]
	a)	Constitutional background of customs law.
	b)	Prohibited Goods
	c)	Anti-Dumping Duty
	d)	Features of Custom Duty
Q3)	Ans	er the following questions (Any Four) [20]
	a)	What is Transaction Value?
	b)	What is 'Person-in-charge'?
	c)	What is mean by 'Goods'?
	d)	How do determine taxable event for import?
	e)	What is mean by 'Indian Customs water'?
	f)	What is 'foreign-going vessels or aircraft'?

Q4) Answer any One of the following questions.

[10]

- Explain the provisions for classification of Goods under Customs. a)
- How is Transaction Value determined under different circumstances? b)

Total No. of Questions: 3]	SEAT No. :
P1817	[Total No. of Pages : 2

[6032]-533

T.Y.B.Com. (Vocational)

	is to t All qu	he ca estion	andidates: ns are compulsory the right indicate full marks.		[Max. Marks : 50
Q1) A)	Fill	in th	ne blanks :		[5]
~ / /	a)		refers to the act clicking	and lool	king through resources on
		the	e internet.		
		i)	Website Layout design	ii)	Website navigation
		iii)	Website Designing	iv)	Website Activation
	b)	Th	e purpose of Search engine	is to -	
		i)	Search video	ii)	Search documents
		iii)	Download software	iv)	All of these
	c)	UF	RL stands for		
		i)	Unique Reference Label	ii)	Uniform Resource Locator
		iii)	Uniform Reference Label	iv)	Unique Resource Locator
	d)	Wl	hich of the following is used	to create	e website.
		i)	Word	ii)	Excel
		iii)	HTTP	iv)	HTML
	e)		is not an example of e -	comme	ce website.
		i)	Flipkart	ii)	Amazon
		iii)	Twitter	iv)	Olx
B)	Stat	te wł	nether the satement is True of	or False.	[5]
	a)	In '	web designing designer must	think abo	out how the page will layout
		on	multiple devices.		
	b)	Na	vigational sites are those site	es that are	built primarily to support
		bus	siness of some organization.	•	
	c)	Αŀ	hyperlink is a digital reference	ce to data	that the user can follow or
		be	guided to by clicking or tap	ping.	
	d)	SQ	L is an example of search en	ngine.	
	e)	Dy	namic webpage generates or	n demand	d by a program or a request
		fro	m browser.		

Q2) Attempt any FOUR of the following:

[20]

- a) Explain Wed Pyramid with the diagram.
- b) Explain Site Navigation as an element of website design.
- c) What is Search Engine? Give any two examples of Search Engine.
- d) Write a note on Domain Name System.
- e) What is Hyperlink? Explain.

Q3) Attempt any TWO of the following:

[20]

- a) Explain web development process model.
- b) Explain any two types of websites with example.
- c) Write any five principles of good website design.

Total No. of Questions : 4]	SEAT No. :
P1818	[Total No. of Pages : 2

[6032]-534 T.Y.B.Com (Vocational) MARKETING

•	356 (	B) V	MARKETING I Sales, OC: Advertising	prom	otion & Sales			
	(201	19 P	Management -II attern) (CBCS) (Semester		(Paper - VI)			
	s to th	he car	ndidates: s are compulsory. he right indicate full marks.		[Max. Marks: 50			
Q1) A)	Fill	in the	e blanks		[5]			
	a)		a systematic study of problem services.	ıs rela	ted to marketing of goods			
		i)	Product knowledge	ii)	Sales Management			
		iii)	Marketing Research	iv)	Basic research			
	b)	Fol	Following is notstep in marketing research.					
		i)	Problem Identification	ii)	Field Work			
		iii)	Data analysis	iv)	Marketing management			
	c)	Fes	tival and rituals in country is p					
		i)	Political environment	ii)	Cultural environment			
		iii)	Competitors	iv)	Sales policy			
	d)	It is	marketing of products that are	presu	med to be environmentally			
		i)	Green marketing	ii)	Niche Marketing			
		iii)	Blue marketing	iv)	CRM			
	e)	It is	basic advantage of digital man	rketin	g is			
		i)	To Capture market	ii)	Global reach			
		iii)	Local market	iv)	District wholesaler			

B) Match the Pairs. [5] Group B Group A Digital marketing Promotion of product a) i) b) Green marketing Wide coverage ii) Affiliate marketing **Environment Friendly** c) iii) products Establishing connection Marketing environment d) iv) through blogs Economical and political Promotion manager e) V) factors **Q2**) Write short note on(any 2) [10] Importance of green marketing a) b) Role of marketing research analyst Functions of promotional manger c) Trends in marketing Environment d) [20] Q3) Answer the following (any 4) Objectives of marketing research a) b) Functions of marketing manager Role of Product Manager c) d) Affiliate Marketing e) Digital Marketing f) Techniques of marketing research **Q4**) Answer the following (any 1) [10] State and explain meaning, need and importance of marketing environment. a)

* * *

Write a detail note on social media marketing.

b)

Total No. of Questions: 4]	SEAT No. :
P3157	[Total No. of Pages : 2

[6032]-535

T.Y.B.Com. (Vocational)

356 C - VOC : TAX PROCEDURE & PRACTICES - II (2019 CBCS Pattern) (Semester -V) (Paper - II)

Time: 2½ Hours]					[Max. Marks : 50	
Instruction	is to t	he ca	ndidates:			
•	~		ns are Compulsory.			
2) I	Figure	es to t	he right side indicate full marks.			
<i>Q1</i>) A)	Choose the correct answer (Any Five)				[5]	
2-//	a)	According to Schumpeter,				
,			modern entrepreneur.		1	
		i)	Creativity	ii)	Invention	
		iii)	Skill	iv)	Innovation	
	b)		is the hallmark of a successful entrepreneur.			
	,	i)	Risk bearing capacity		_	
		iii)	Flexibility	iv)	Self-confidence	
	c)	c) Entrepreneurs neither introduce new change				
	new methods innovated by others.					
		i)	Technical	ii)	Fabian	
		iii)	Induced	iv)	Business	
	d)	Ent	Entrepreneurship Development Programs is required to help			
		i)	Existing entrepreneurs			
		ii)	First generation entrepreneur	CS		
		iii)	Future generation entreprene	eurs		
		iv)	None of the above			
	e)		analysis is primarily concerned with the identification,			
	qualification and evaluation of the project resources.				ect resources.	
		i)	Techno-economic	ii)	Financial	
		iii)	Input	iv)	Feasibility	
	f)	IFC	CI stands for			
i) Industrial Funding Corporation of In-						
	ii) Institutional Finance Corporation of India					
		iii)	Industrial Finance Corporation of India			
		iv)	Indian Finance Corporation and Institution			

- B) State whether the following statement is TRUE or FALSE
- [5]
- a) Self-Help Groups are the informal associations of people.
- b) The entrepreneur always introduces something new or can be an imitator.
- c) Entrepreneurs of large-scale businesses like Tata, Birla, etc. are Instigated Entrepreneur.
- d) Industrial Entrepreneur is a person who demonstrates his innovative skill in organizing a corporate undertaking.
- e) Financial analysis is primarily concerned with the identification, qualification, and evaluation of the project resources.
- **Q2**) Write Short Notes (Any Two)

[10]

- a) Mission of MSME
- b) Futures of Entrepreneurship in India
- c) Prime Minister Employment Generation Program
- d) National Entrepreneurship Development Board
- Q3) Answer the following questions (Any Four)

[20]

- a) Explain the role and importance of entrepreneurship.
- b) What are the criteria for selection of a new product or service?
- c) What are the functions of MCED?
- d) What are the deferent types of entrepreneurs?
- e) What are the qualities of entrepreneurs?
- f) What are the functions of a Pollution Control Board?
- **Q4**) Answer Any One of the following questions.

[10]

- a) What are the functions of the State Industrial Development Bank?
- b) What are the significances of MSME in entrepreneurship development?

